Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

49 йил чиқиши, № 56 (13.616).

7 МАРТ 1967 йил СЕШАНБА

Баҳоси 2 тийин.

ЮБИЛЕЙ ВАХТАСИДА

Қизилқумнинг кенг бағрига жойлашган чорвадорларнинг қишўтовларига газ плиталари ўрнатиш ишлари бошланиб кетди. Шу йилнинг охирига бориб бундай газ плиталаридан чорвадорлар учун 500 таси қуриб берилади. Когон шаҳрида яқинда ишга туширилган заводда чорвадорлар учун юбориладиган газ баллонлари тайёрлаб берилмоқда. Бу корхона Қашқадарё, Сурхондарё ва Самарқанд областининг чорвадорлари учун ҳам пландан ташқари газ баллонлари юбормоқда.

●

Бухоро зардўзлик фабрикасининг коллективи Совет ҳокимиятининг юбилейига атаб совғалар ишлаб чиқара бошлади. Тўн ва дўппилар «Булбул кўзи», «Дастагул» номли миллий нақшлар билан безатилган.

Яқинда Ленин ордени билан мукофотланган корхонанинг моҳир каштачиларидан бири — Раҳима Қўлдошева фахрли буюртма олди. Унга Монреалдаги жаҳон виставкаси учун зар нақшлар солинган миллий буюмлар тайёрлаб бериш вазифаси топширилди.

ЯНГИ МАРРАЛАРГА

Тарихан беқиёс бой, мазмунан бағоят чуқур, мислсиз улкан сана — Октябрнинг ярим асрлик тўйи нишонланадиган юбилей йилимиз шаҳдам одим ташлаяпти. Миллионларнинг бу қутлуғ тантанани муносиб кутиб олиш юзасидан авж олиб кетган қудратли ҳаракати совет халқларининг Октябрь ишига, Коммунистик партия, улуғ Ленин ишига, революция ишига бениҳоя иззат-ҳурмат, меҳр-муҳаббат ва садоқатининг жуда равшан ифодасидир. Ишчилар, колхозчилар, зиёлилар Ватан бахт-саодати йўлидаги улуғ ишларида янги марраларни қучаётган, КПСС XXIII съезди қарорларини, беш йилликнинг истиқбол режаларини амалга оширишда янгидан-янги муваффақиятларга эришаётган эканлар, бу Улуғ Октябрга умумхалқ совғасидир.

Шу қутлуғ айёмда, барча совет кишиларида сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати жўш уриб турган бир пайтда Узбекистон қишлоқ хўжалиги илғорларининг республика қурултойи бўлиб ўтди. Миллионларча қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари иродасини ифода этган бу катта анжуман республикамиз экономикасининг етакчи тармоғи бўлган пахтачиликни, қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларини ривожлантириш йўлида қилинаётган ишларга якун ясади ва юбилей йилининг асосий вазифаларини белгилаб берди, ишда юз бериб келаётган камчиликларни рўй-рўст кўрсатиб ўтди ва бу нуқсонларни бартараф этиш юзасидан қимматли маслаҳатлар берди.

Қурултойнинг руҳи, ишчанлик характери, унда баён этилган фикрларнинг мазмуни, таклиф ва тавсияларнинг конкрет ва реаллиги — республикамиз экономикасини янада яшнатиш, коммунизм ноз-неъматлари мўл-кўллигини таъминлаш, хўжаликларни иқтисодий жиҳатдан тағин ҳам мустаҳкамлаш, меҳнаткашлар моддий фаровонлигини ва турмуш даражасини ошириш йўлида ҳар бир ватанпарварнинг куч-ғайрат сарф этишга тайёр турганлигини равшан кўрсатди.

Колхоз, совхозлар ишлаб чиқаришининг моҳир ташкилотчилари, пахта усталари, чорвадорлар, ғаллакор ва сабзавоткорлар, боғбонлар, агрономлар, зоотехниклар, азамат механизаторлар, партия, совет, комсомол, касаба союз органларининг вакиллари, идеология ходимлари, мусобақадош республикаларнинг намояндалари қатнашган бу қурултой шундай ишчанлик вазиятида ўтдики, у қабул қилган ҳужжат — Узбекистон ССР қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг 1967 йил учун социалистик мажбуриятларида илгари сурилган вазифалар республикамиз экономикасида янги, юксак марраларни эгаллашни кўзда тутади.

«Пахта етиштиришни тобора кўпайтириш, — дейилади мажбуриятда, — илгаригидек ҳозир ҳам энг муҳим вазифамиз бўлиб қолаверади. Беш йиллик план бўйича республикамизда 1967 йилда 3800 минг тонна «оқ олтин» етиштирилиши керак. Ҳаммага маълумки, биз бу маррадан ўтган йилиёқ ўтиб кетганмиз. Шунинг учун ҳам юбилей йилида бундан ҳам юқори даражага эришмоқ учун мавжуд имкониятларнинг ҳаммасини ишга солишимиз керак. Бу бизнинг юбилей шарафига Ватанга қилган энг яхши тортиғимиз бўлсин. Бизда бу фахрли вазифани шараф билан адо этиш учун ҳамма зарур имкониятлар бор».

Маълумки, пахтачилигимиз ўз тараққиётининг мустаҳкам равон йўлига чиқиб олди. Бу, республикамиз партия ташкилотларининг асосий тармоқ — пахтачиликни муттасил ривожлантириб бориш йўлида олиб борган ғоят катта ташкилотчилик ишларининг, КПСС Марказий Комитети ва Иттифоқ ҳукуматининг қишлоқ хўжалигига бераётган жуда катта ёрдамлари ва кўрсатаётган меҳрибонликларининг натижаси, қишлоқ меҳнаткашлари куч-ғайрат сарф этаётган жасоратли курашларининг самарасидир. Биз бу билан фахрланамиз. Лекин, қишлоқ хўжалигида айрим тармоқларнинг кейинда қолаётганлигига, айниқса сабзавот, маккажўхори, оқжўхори етиштириш, чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ошириш ҳануз қониқарсиз бораётганлиги, моллар туёғини кўпайтириш учун насл олиш ва ёш молларни парвариш қилишнинг ёмон қўйилганлиги, мустаҳкам озуқа базаси яратишга етарли эътибор берилмаётгани, анчагина хўжаликларда экинлар ҳосилдорлиги кўп йиллар мобайнида кўтарилмаётганлиги, коллектив хўжаликларнинг моддий-техника имкониятларидан, маблағ ва материалларидан, сув ва ердан фойдаланишда хўжасизликка йўл қўйилаётгани қишлоқ хўжалигини комплекс ривожлантиришга ҳалақит бераётган сабаблардир.

Аммо республикамиздаги юзларча пешқадам хўжаликларнинг тажрибаси, минг-минглаб илғор кишиларимизнинг ўз ишларини илмий-планли асосда, тажрибада синалган энг яхши усул-методлар асосида олиб бораётган моҳир ташкилотчиларнинг фаолияти юқорида зикр қилинган жиддий нуқсонларни тез йўқотиш мумкинлигини, масалага ижодий ва оқилона ёндошиб, ишнинг кўзини билиб ҳаракат қилинса, қишлоқ хўжалигининг ҳамма соҳаларини бир маромда ривожлантира бориш мумкинлигини кўрсатди. Демак, ҳамма гап мавжуд резервлардан моҳирона фойдалана билишга, хўжаликни тўғри бошқара олишга, ташаббус ва ғайрат кўрсатишга боғлиқ. Сарфланган ҳар бир сўм эвазига энг кўп фойда ола билиш хўжаликлар бойлигини кўпайтиришнинг асосий шартидир.

Мажбуриятда қишлоқ хўжалигининг ҳар бир тармоғи учун конкрет топшириқлар белгиланди. Пахта етиштириш 4 миллион тоннага етказилиши, бедапоялар 357,7 минг гектарга етказилиши, гектаридан камида 2 центнердан беда уруғи олиниши, 45 минг гектар янги, шу ҳисобдан Мирзачўлда 15 минг гектар ер ирригация-мелиорация жиҳатидан тайёрлаб қўйилиши, 650 минг гектар янги яйловга сув чиқарилиши, сунъий денгизларда сақланадиган оби-ҳаёт кўпайтирилиши керак. Пачкамар, Карнидон сув омборлари қурилиб бўлиши, Зарафшон дарёсидаги Занг ва Шофиркон каналларида гидроузел қурилиши ишлари тугалланиши лозим. Юбилей йилида 936,5 минг тонна дон, шу жумладан 98,7 минг тонна маккажўхори ва оқжўхори дони, 150 минг тонна шоли етиштирилиши кўзда тутилади. Сабзавот, картошка, полиз экинлари маҳсулоти ва мева анча кўпайтирилади. Чорвачиликни ривожлантириш — қишлоқ хўжалигининг зарбдор соҳаси ҳисобланади. Гўшт, сут, тухум ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштириш салмоғи ўтган йилларга қараганда анча кўпайтирилади. Шунингдек, энг қимматли хом ашё — пилла тайёрлаш 16,9 минг тоннага етказилади.

Колхоз ва совхозларнинг моддий-ишлаб чиқариш базасини мустаҳкамлаш, қишлоқларни ободонлаштириш, уй-жой, маданий-маиший бинолар қуриш кўлами кенгаяди. Кўриниб турибдики, мажбуриятда белгиланган тадбирлар ўз салмоғи жиҳатидан катта бўлиб, буларнинг амалга оширилиши республикамиз қишлоқ хўжалигининг янада гуркираб юксалишини таъминлайди.

Модомики, реал режалар, юбилей йили вазифалари белгилаб олинган, мақсад ва мўлжалларимиз, ҳаракатимиз йўналишлари аниқ ва равшан экан, бутун гап кенг меҳнаткашлар оммасини бу катта тадбирларни амалга ошириш учун курашга сафарбар этиш ва мавжуд резервлардан, моддий ресурслардан энг кўп ва самарали фойдалана билишда қолган. Бунинг учун партия ташкилотлари меҳнаткашлар ўртасида олиб бориладиган оммавий-сиёсий ишларни қатъиян яхшилашлари, ватанпарварларнинг умумишда ўз ўринларини конкрет белгилаб олишларида ёрдам беришлари лозим. Партия ходимининг вазифаси омма орасида бўлишдир. У ўзининг сафарбар этувчи ўткир сўзи, ташкилотчилик маҳорати, жанговар, жўшқин фаолияти билан меҳнаткашларни умумхалқ мусобақасида актив қатнашишга даъват этиши уларда меҳнатга онгли муносабатда бўлиш ҳиссини тарбиялаши лозим. Ҳар бир хўжаликнинг комплекс ривожланиши ҳақида, қишлоқ меҳнаткашларининг моддий-маданий турмуш шароитини яхшилаш тўғрисида, ҳамма илғор, янги нарсаларни жорий этиш ва меҳнат аҳлининг ижодий ташаббусини ошириш ҳақида ғамхўрлик қилиш — партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотларининг муҳим вазифасидир.

Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги олдидан

ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ МУСОБАҚАСИ АВЖ ОЛМОҚДА

●

ЖАҲОН ВИСТАВКАСИ УЧУН ЗАР НАҚШЛАР

●

ЯНГИ ЕРЛАР ОЧИЛМОҚДА

●

ЧОРВАДОРЛАР ТЎҒРИСИДА ҒАМХЎРЛИК

Суратда: Тошкентдаги 5-Олмазор авторемонт заводида «Волга» автомашинасини йиғиш ва ремонт қилиш пайти.

И. Глауберзон фотоси.

ЮКСАК ИШОНЧ

ДЕПУТАТЛИККА НОМЗОДЛАР БИЛАН УЧРАШУВЛАР

□ □

Термизда 319-Темирйўл округининг сайловчилари Узбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод, Узбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари **Владимир Григорьевич Ломоносов** билан учрашдилар.

Ишончли вакил — Термиз шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ш. Х. Ҳикматов йиғилганларга номзоднинг ҳаёт йўли, унинг меҳнат ва ижтимоий фаолияти тўғрисида гапириб бериб, округнинг барча сайловчиларини муносиб номзод учун овоз беришга чақирди.

Йиғилишда сўзга чиққан Термиз йўл дистанциясининг слесари А. С. Шайхуллин, оборот депосининг инструктор-машинисти Л. Д. Агадбеков, автобус таксомотор паркининг директори З. Г. Тўқаев, 1-қурилиш бошқармасининг бошлиғи В. П. Есик, педагогика институтининг ректори В. Н. Қодиров, ғишт заводи қолиплаш цехининг мастери А. Маматов ва бошқа сайловчилар совет кишилари сайловни сиёсий ва меҳнат шавқ-завқлари юксалган ҳолда кутиб олаётганликларини, округ территориясида жойлашган корхона коллективлари эришган муваффақиятлар ҳақида гапириб бердилар. Темир йўл округининг меҳнаткашлари коммунистлар ва партиясизлар бузилмас блокининг номзодлари учун якдиллик билан овоз берар эканлар, дейишди нотиқлар; совет Ватанига, коммунизм ишига чексиз содиқ эканликларини яна бир бор намойиш қиладилар.

Йиғилиш қатнашчилари Узбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод В. Г. Ломоносовнинг нутқини қизғин кутиб олдилар. У, кўрсатган юксак ҳурматлари учун сайловчиларга самимий миннатдорчилик билдириб, уларнинг ишончларини амалий иш билан оқлашга ваъда берди.

110-Калинин сайлов округида сайловчиларнинг Узбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари **Акрам Рустамович Хўжаев** билан учрашувлари бўлди. Учрашувда ишончли вакил — Андижондаги 3-пахта заводининг директори Б. Журабоев, врач Р. Шчербакова, Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи М. Рабинович, 1-пахта заводининг бош инженери Ш. Қодиров, таксомотор паркининг директори Я. Ғаниев ва меҳнаткашларнинг бошқа вакиллари сўзладилар. А. Р. Хўжаев кўрсатган ишончлари учун сайловчиларга самимий миннатдорчилик билдирди.

МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИДА

Узбекистонда сайлов кампанияси тугалловчи босқичга кирди. Республика Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссиясининг 6 мартда ўтказилган мажлисида комиссия раиси М. А. Зоидов раислик қилди.

Мажлисда сайлов бюллетенлари ва овоз бериш протоколларини ўз вақтида тайёрлаб бўлинганлиги айтилди. Бу ҳужжатлар барча сайлов округларига юборилган.

Марказий сайлов комиссияси жойлардаги аҳволни контроль қилиш тартибида сайлов кампаниясининг бориши тўғрисида бир қанча ахборотларни тинглади. 49-Олтинтопган округи сайлов комиссиясининг раиси И. И. Иноғамов ва 291-Улуғбек округи сайлов комиссиясининг раиси Х. А. Мардонов ўртоқлар ахборотлар бердилар. Марказий сайлов комиссиясининг аъзоси Н. Карамановнинг Қорақалпоғистон АССРдаги Тахтакўпир районида сайловга тайёргарлик тўғрисидаги ахбороти ҳам тингланди.

Шу округларнинг ҳаммасида сайлов кампанияси сайлов Низомига қатъий мувофиқ равишда ўтказилаётганлиги қайд этиб ўтилди. Округ ва участка сайлов комиссияларининг раҳбарларига сайловчиларнинг рўйхатини текшириб чиқиш, сайлов участкаларини тахт қилиб қўйишга доир ишларни давом эттириш таклиф этилди.

Маданият министрлиги, Узбекистон ССР Министрлар Советининг Кинематография давлат комитети, Савдо министрлиги ва «Узбекбирлашув» правлениесининг раҳбарлари сайловчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш тадбирлари тўғрисида ахборот бердилар. Бадиий ҳаваскорлик коллективлари, халқ театрлари, профессионал артистларнинг бригадалари сайлов куни агитпунктларда ва сайлов участкаларида концерт кўрсатадилар. Шу жойларда, шунингдек марказий майдонларда бадиий ва ҳужжатли фильмлар намойиш қилинади. Сайлов участкаларида эса, байрам савдолари уюштирилади.

Марказий сайлов комиссияси сайлов арафасида ва овоз бериш натижаларини аниқлаш вақтида қиладиган ишлари режасини белгилади. Комиссия аъзолари кеча-кундуз навбатчилик қиладилар. Сайлов якунлари тўғрисидаги маълумотларни тўплаш ва ишлаб чиқиш учун статистика группаси тузилди. (УзТАГ).

ВАЪДАГА ВАФО — МАРДНИНГ ИШИ

РЕЖАЛАР АНИҚ

Республикамиз қишлоқ хўжалик илғорларининг яқинда бўлиб ўтган қурултойи юбилей йили марраларини белгилаб берди. Узбекистон ССР Қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг 1967 йил учун социалистик мажбуриятлари қабул қилинди. Бу мажбуриятларни газеталардан ўқиб биз пахтакорлар бениҳоя тўлқинланиб кетдик ва уларни қизғин муҳокама қилмоқдамиз.

Бригадамиз ўтган йили ҳар гектар ердан 35 центнердан пахта топширган эди. Бу йил биз ўз устимизга янада юксак мажбурият қабул қилдик. Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги тантаналари кунига қадар ҳар гектар майдондан камида 38 центнерга етказиб «оқ олтин» топширмоқчимиз. Бунинг учун дала ишларини ҳар қачонгидан ҳам қизитиб юбордик. Шу кеча-кундузда ер текислаш, далага маҳаллий ўғит ташиб чиқариш, сув тармоқларини тозалаш ишлари авж олиб кетди. Ерларимиз шўрдан тозаланган.

Сурхондарё область, Шеробод районидаги «Советобод» совхозининг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Шоймардон Қудратовнинг очиқ хати барча пахтакорлар каби бизга ҳам қанот бахш этганлигини айтиб ўтмоқчимиз. Қурултойда қабул қилинган мажбуриятларда ҳам янги ерларни ўзлаштиришга катта эътибор бериш, чўллар ўрнида пахтазорлар, боғлар барпо этиш зарурлиги таъкидланган. Биз бунга жавобан бўз ердан 10 гектарини ўзлаштириб, қишлоқ хўжалик оборотига киритдик. Ана шу янги ерларнинг ҳар гектаридан дастлабки йилиёқ 35 центнердан ҳосил олишни мўлжаллаб турибмиз.

Ўлкамизда баҳор нафаси сезилиб қолди. Деҳқоннинг ташвиши кўпайди. Биз ҳам кўкламни пухта тайёргарлик билан кутиб оляпмиз. Кўклам дала ишларини эса кун сайин қизитмоқдамиз. Ҳамма ишларимиз республикамиз бўйича етиштириладиган 4 миллион тонна пахтага ҳисса қўшишга қаратилмоқда.

Н. САИДОВ,
Бухоро область, Вобкент районидаги «Ленинобод» колхозининг бригада бошлиғи.

БЕДАПОЯЛАР КЕНГАЯДИ

Чорвачиликни ривожлантиришнинг асоси — молларни тўйимли ем-хашак билан таъминлаш эканини назарга олиб, барча хўжаликларда ем-хашак базасини мустаҳкамлаш тадбирларини кўрамиз... Олдинги йиллардаги бедапояларнинг гектаридан 75 центнер ва бу йилги бедапоялардан 30 центнердан пичан олишга эришамиз.

Республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг юбилей йили учун қабул қилган социалистик мажбуриятларидаги ана шу сатрларни ўқир эканмиз, бедага нақадар катта эътибор берилаётганлигидан хурсанд бўламиз. Чунки беда чорва учун энг қимматли, тўйимли озуқадир.

Бу йилги мажбуриятларга кўра, Қашқадарё областида бедапоялар 25.700 гектарга етказилади. Шу жумладан, юбилей йилида 6.100 гектар майдонга беда экилади. Шу кеча-кундузда ҳар бир хўжаликда бедапояларни кенгайтириш иши қизғин бошланиб кетди.

Совхозимизда 1964 йили 415 гектар бедапоя бор эди. Бу бизни қаноатлантирмади. Бедапояларни кенгайтириш ва юқори ҳосил етиштириш тадбирларини амалга оширдик. Натижада ўтган йилга келиб бедапояларимиз 1.080 гектарни ташкил этди. Бултурнинг ўзида 405 гектар ерга беда экилди.

Биз лалмикорликда беда экишни ва кўплаб пичан олишни кўзда тутиб иш кўрмоқдамиз. Чунки лалми ерлардаги беда деярли харажат талаб қилмайди. Ҳар бир центнер беда пичани етиштиришга 1,2-1,5 сўм харажат қилинади. Ҳар бир озуқа бирлигининг қиймати 5-6 тийиндан ошмайди. Бу рақамлардан лалмикорликда бедачиликни ривожлантириш нақадар катта иқтисодий афзалликларга эга эканлиги кўриниб турибди.

Юбилей йилида совхозимиз 400 гектар майдонга беда экиши керак. Биз беда экишни қизитиб юбордик ва бу ишни қисқа муддатда тамомлаш учун курашяпмиз.

Т. АННАҚУЛОВ,
Қашқадарё область, Қамаши районидаги Карл Маркс номли совхоз таянч пунктининг ходими.

«КОМСОМОЛОБОД» ЯШНАЙДИ

Баҳор келиб қолди. Одамларнинг ташвиши янада орта бошлади. Пахтакорлар чигит экишга ҳозирлик кўраётган бўлсалар, боғбонлар кўчат ўтқазиш, боғ ва токзорларни кенгайтириш ишига киришиб кетишди.

Давлат мукофоти лауреати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ризамат ота Мусамуҳамедовнинг чақириғи Янгиқўрғон районидаги «Комсомолобод» колхози миришкорлари томонидан ҳам қизғин қўллаб-қувватланмоқда. Колхозчилар кўчат ўтқазишни қизғин бошладилар. Улар кекса боғбон даъватига кўра бу йил тағин юз гектар майдонни боғ-роғларга айлантириш учун курашмоқдалар.

Ўртоқ Усмон Низомов бошлиқ боғдорчилик бригадаси Занг массивидан янги ерларни ўзлаштириб кўчат экяпти. Тажрибали боғбонлардан Қутбиддин Саидбоев, Абдумалик Ҳакимбоев, Тожибой Қосимов, Эгамберди Исабоев ўртоқлар ниҳол ўтқазишда ўрнак кўрсатишяпти.

Қ. МАЛИКОВ.

ТОШКЕНТЛИКЛАРНИНГ МАРДЛИГИГА ҚОЙИЛМИЗ!

«Бошларига тушган табиий офатга қарамай, гўзал шаҳарларини реконструкция қилаётган, ажойиб лойиҳани муваффақият билан амалга ошираётган тошкентликларнинг мардлигига қойилмиз». Бу сўзларни Туркиянинг СССРдаги элчиси, Туркия ҳукумат делегациясининг бошлиғи Ҳасан Эсат Ишиқ айтди. Мазкур делегация аъзолари икки кун мобайнида Узбекистон меҳнаткашларининг ҳаёти билан танишдилар.

Узбекистон ССР Госпланида республика экономикаси ва маданияти тараққиётининг перспектив планлари тўғрисида меҳмонларга гапириб беришди.

Делегация Узбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, ташқи ишлар министри С. О. Азимов ҳузурида бўлди.

Меҳмонлар Янгийўл районидаги В. И. Ленин номли колхозда, Тошкент тўқимачилик комбинатида ва республика халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида ҳам бўлдилар.

Узбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, ташқи ишлар министри С. О. Азимов 6 мартда туркиялик меҳмонлар шарафига нонушта зиёфат берди. Делегация ўша куни Тошкентдан Бокуга жўнаб кетди. (ЎзТАГ).

ҚАРДОШЛАРЧА ДЎСТЛИК ВА ҲАМЖИҲАТЛИК

СССР билан Корея Халқ Демократик Республикаси ўртасида иқтисодий, илмий-техникавий ва бошқа соҳалардаги ҳамкорликни янада ривожлантиришга доир музокаралар тўғрисида

<> <>

Корея Меҳнат партияси Марказий Комитети Сиёсий бюроси президиумининг аъзоси, Корея Меҳнат партияси Марказий Комитетининг секретари, Корея Халқ Демократик Республикаси Министрлар Кабинети раисининг биринчи ўринбосари Ким Ир бошчилигида Корея Халқ Демократик Республикасининг ҳукумат делегацияси СССР ҳукуматининг таклифига биноан 1967 йил 13 февралдан 3 мартга қадар Совет Иттифоқида бўлди. Ўртоқ Ким Ир ва делегация аъзолари Москвада бўлган вақтларида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев ва СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан дўстона суҳбатлар ўтказдилар.

Совет Социалистик Республикалар Иттифоқи ҳукумати билан Корея Халқ Демократик Республикаси ҳукумати ўртасидаги келишувга мувофиқ, СССР ва Корея Халқ Демократик Республикасининг ҳукумат делегациялари иқтисодий ва илмий-техникавий соҳаларда ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари устида музокаралар олиб бордилар. Корея Халқ Демократик Республикасининг мудофаа қобилиятини янада мустаҳкамлаш масалалари ҳам муҳокама қилинди.

Музокараларда Совет томонидан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров бошчилигидаги делегация қатнашди.

Музокараларда Корея томонидан Корея Меҳнат партияси Марказий Комитети Сиёсий бюроси президиумининг аъзоси, Корея Меҳнат партияси Марказий Комитетининг секретари, Корея Халқ Демократик Республикаси Министрлар Кабинети раисининг биринчи ўринбосари Ким Ир бошчилигидаги делегация иштирок қилди.

Қардошларча дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган музокаралар давомида томонлар ўз мамлакатларида социализм ва коммунизм қуриш қандай бораётганлиги тўғрисида, халқ хўжалигини ривожлантириш ва меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини ошириш борасида ўтказилаётган тадбирлар тўғрисида бир-бирларига ахборот бердилар.

Ҳар иккала томон иқтисодий алоқаларнинг ҳозирги ҳолатидан ўзларининг мамнун бўлганликларини билдириб, СССР билан Корея Халқ Демократик Республикаси ўртасида ҳар иккала мамлакат халқларининг туб манфаатларига тўла мос бўлиб тушаётган ва муваффақиятли равишда ривожланиб бораётган иқтисодий ҳамкорликни ва ташқи савдони янада кенгайтиришга якдиллик билан интилаётганликларини тағин бир марта таъкидладилар.

Муваффақиятли ўтказилган музокаралар натижасида иқтисодий, илмий-техникавий соҳаларда ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги, 1967 йилда ўзаро товарлар етказиб бериш тўғрисидаги, шунингдек Корея Халқ Демократик Республикасининг мудофаа қобилиятини янада мустаҳкамлаш борасида ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги битимлар имзоланди.

Корея Халқ Демократик Республикасининг ҳукумат делегацияси Москвадан ташқари Новосибирск, Минск, Горькийга бориб, шу шаҳарлардаги саноат корхоналари, илмий ва маданий муассасалар билан танишди. Қардош корейс халқи вакилларини ҳамма жойда совет меҳнаткашлари, республика, область ва шаҳар партия ва давлат ташкилотлари хурсандлик билан самимий кутиб олдилар. (ТАСС).

Республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари барча совет халқлари билан биргаликда Совет давлатининг ярим асрлик юбилейини муносиб кутиб олиш учун юбилей вахтасига қўшилдилар. Ҳозирги кунда план ва топшириқларни байрамгача бажаришга, ҳатто ортиғи билан бажаришга ҳаракат қилмаётган биронта колхоз, совхоз, ферма, бригада ва звено йўқ. Кўп йиллик тажрибаларнинг кўрсатишига қараганда бу мақсадларга эришишнинг ягона йўли социалистик мусобақани кенг авж олдиришдир.

Қишлоқ хўжалик илғорлари қурултойида қабул қилинган мажбуриятдан.

Сайловчилар билан учрашувлар

ЮКСАК ИШОНЧ

КАЛИНИН

КАЛИНИН, 3 март. (ТАСС). Тўқимачилар, полиграфчилар, химиклар, камволчилар бугун область драма театрига келишди. Бу ерда сайловчилар РСФСР Олий Совети депутатлигига Пролетар сайлов округидан номзод, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Александр Николаевич Шелепин билан учрашдилар.

Биринчи сўз ишончли вакилга — Вагжанов номидаги йигирув-тўқув фабрикаси йигирув цехи бошлиғининг ўринбосари В. И. Ивановага берилди. У, депутатликка номзоднинг ҳаёт йўли қандай ўтганлигини ҳикоя қилиб берди, сайловга ва шонли юбилейга — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига тайёргарлик муносабати билан область меҳнаткашларининг сиёсий активлиги ва ишлаб чиқариш ғайратининг кучайиб кетганлиги тўғрисида гапириб ўтди. В. И. Иванова сайловчиларни РСФСР Олий Совети депутатлигига муносиб номзод учун овоз беришга чақирди.

Калинин ип-газлама комбинатининг директори В. М. Пигасин, Камвол комбинатининг тўқувчиси П. Р. Воробьева, 19-ўрта мактаб муаллимаси Е. А. Зимакова, биринчи трикотаж фабрикаси тикувчилик цехи комсомол ташкилотининг секретари В. И. Сумерина, Калинин шаҳар Пролетар район партия комитетининг биринчи секретаря А. Г. Тихомиров ҳам йиғилишда сўзга чиқиб, ишончли вакилнинг таклифини якдиллик билан қувватладилар, партия ва халқнинг содиқ фарзанди А. Н. Шелепин учун овоз беришга ўзларининг тайёр эканликларини айтдилар.

Йиғилиш аҳли қизғин кутиб олган А. Н. Шелепин ўз нутқида шу кўрсатилган ишонч ва шараф учун сайловчиларга ташаккур айтди.

ЯРОСЛАВЛЬ

ЯРОСЛАВЛЬ, 3 март. (ТАСС мухбири). Бугун мотор заводининг маданият саройи тантанали тус олди. Дизель двигателларининг бунёдкорлари, химиклар, шинасозлар, бинокорлар, илмий тадқиқот институтларининг ходимлари — Ленин сайлов округининг бир мингдан кўпроқ сайловчилари бу ерда сайлов олди учрашувига тўпланишди. Улар РСФСР Олий Советининг депутатлигига номзод, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Пётр Нилович Демичевни қизғин табрикладилар.

Биринчи сўз ишончли вакилга, мотор заводининг бош металлурги И. Ф. Абросимовга берилди. У, депутатликка номзоднинг ҳаёт йўли тўғрисида, унинг партия ва давлатнинг катта иши билан шуғулланаётганлиги ҳақида гапириб бериб, сайловчиларни сайлов кунида партиянинг содиқ фарзанди П. Н. Демичев учун овоз беришга чақирди.

Шина заводининг автопокришкалар йиғувчиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони К. И. Козлов, 57-ўрта мактаб директори М. Д. Кузьменко, синтетик каучук мономерлари илмий-тадқиқот институти директори Г. А. Степанов, Ленин район комсомол комитетининг секретари В. Ф. Мурашов, «Яргоржилстрой» тресги партия комитетининг секретари Б. Н. Лукьянов йиғилишда сўзга чиқиб ишончли вакил таклифини якдиллик билан қувватладилар. Нотиқлар корхоналардаги коллективларнинг Совет ҳокимияти 50 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақада эришган ажойиб меҳнат муваффақиятлари тўғрисида, Советларга сайлов ва Улуғ Октябрнинг шонли юбилейи шарафига олинган социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлиги ҳақида гапириб беришди.

Мажлис аҳли П. Н. Демичев нутқини зўр эътибор бериб тинглади. У, ўзига кўрсатилган юксак ишонч ва шараф учун Ленин сайлов округи сайловчиларига чин кўнгилдан ташаккур изҳор қилди.

ДНЕПРОДЗЕРЖИНСК

ДНЕПРОДЗЕРЖИНСК, (Днепропетровск области), 3 март. (ТАСС). Индустриал шаҳар металлурглари, химиклари, бинокорлари, темир йўлчилари бугун Максим Горький номидаги Маданият саройига келишди. Улар, Украина ССР Олий Совети депутатлигига Баглей сайлов округидан номзод, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Украина ССР Министрлар Советининг Раиси Владимир Васильевич Шчербицкийни қизғин табрикладилар.

Ишончли вакил — Орджоникидзе номидаги Днепродзержинск кокс-химия заводи партия комитетининг секретари И. И. Бражник депутатликка номзоднинг партия ва давлат фаолиятини тавсифлаб берди, унинг халққа қилган хизматларини айтиб ўтди. Нотиқ сайловчиларни партиянинг содиқ фарзанди В. В. Шчербицкий учун сайлов куни овоз беришга чақирди.

Дзержинский номидаги металлургия заводининг пўлат эритувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. В. Канарейкин, Днепродзержинский химия комбинати биринчи цехининг аппаратчиси В. К. Мазница, 5-ўрта мактаб директори Л. П. Костенко, 3-техника билим юртининг ўқитувчиси О. Н. Штефан йиғилишда сўзга чиқиб ишончли вакилнинг таклифини қувватладилар.

Сўзга чиққанлар Днепродзержинский меҳнаткашлари Улуғ Октябрь 50 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб мислсиз зўр ғайрат билан ишлаётганлигини айтиб ўтдилар. Улар ўз бригадалари, сменалари, корхоналари ва қурилишларнинг коллективлари партия XXIII съездининг қарорларини муваффақиятли амалга ошириш, беш йиллик топшириқларини бажариш учун бутун куч ва билимларини сарфлашга бел боғлаганлигини айтишди.

Мажлис аҳли қизғин кутиб олган В. В. Шчербицкий нутқ сўзлади.

ОЛМАОТА

БАКАНАС (Олмаота области), 4 март. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Динмуҳамед Аҳмедович Кунаев Баканас сайлов округидан Қозоғистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинган эди. У, Балхаш районига келиб, чорвадорлар ва ғаллакорлар ҳузурида бўлди, совхозларнинг ишчилари, уларнинг оила аъзолари қандай яшаётганликлари ва меҳнат қилаётганликлари, бўш вақтларини қандай ўтказаётганликларини суриштирди.

Баканас сайлов округига кирган аҳоли яшайдиган пунктлар меҳнаткашларининг вакиллари бугун кундузи район Маданият уйи залига тўпландилар. Улар депутатликка ўз номзодларини самимий табрикладилар.

Ишончли вакил — Баканас ўрта мактабининг директори С. Ўралбоев депутатликка номзоднинг ҳаёти ва фаолияти ҳақида гапириб, унинг Совет давлати олдидаги хизматларини таъкидлаб ўтди. С. Ўралбоев барча сайловчиларни сайлов кунида партия ва халқнинг содиқ фарзанди Д. А. Кунаев учун овоз беришга чақирди.

Учрашувда «Куйганский» гўшт етиштириш совхозининг бош молбоқари А. Абдранова, «Достижение» балиқ овлаш колхози партия ташкилотининг секретари Н. С. Лим, «Жельтурангинский» совхозининг директори С. Жуманов, пенсионер Б. Бегельдиев, «Баканский» совхозининг бош зоотехниги Қ. Қипчоқбоев, Баканас ўрта мактабининг 10-синф ўқувчиси Надя Усовалар сўзга чиқиб, бу чақириқни қўллаб-қувватладилар. Улар Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига бошланган мусобақада эришилаётган муваффақиятлар тўғрисида, район экономикаси ва маданиятини янада ривожлантириш вазифалари ҳақида, барча сайловчилар Ленин партияси теварагига жипслашганликларини сайловда намойиш қилиб кўрсатишга тайёр эканликлари ҳақида гапирдилар.

Тўпланганлар томонидан самимий кутиб олинган Д. А. Кунаев нутқ сўзлади. У кўрсатилган юксак ишонч учун сайловчиларга ташаккур билдирди ва уларга катта бахт-саодат, меҳнатда янги муваффақиятлар тилади.

ТОЛЬЯТТИ

ТОЛЬЯТТИ, (Куйбишев области), 4 март. (ТАСС). Тольятти шаҳрининг меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Михаил Андреевич Сусловни РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод деб атадилар. Навқирон шаҳардаги жуда кўп корхоналарнинг ишчилари, инженер-техник ходимлари, хизматчилари бугун ўз номзодлари билан учрашмоқ учун тўпландилар.

Волжск автомобиль заводининг қурувчилари, азотли ўғит заводи ва синтетик каучук заводининг химиклари, студентлар, ўқитувчилар, врачлардан иборат Тольятти сайлов округининг сайловчилари Куйбишев Политехника институти филиалининг мажлислар залига тўпландилар.

Ишончли вакил — «Куйбишевгидрострой» қурилиш-монтаж бошқармасининг бошлиғи А. М. Харитоновга сўз берилади. У, тўпланган кишиларга депутатликка номзоднинг ҳаёт йўли тўғрисида гапириб берди, унинг социалистик қурилиш ишига, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати бирлигини мустаҳкамлашга қўшган катта ҳиссасини таъкидлаб ўтди. Нотиқ сайловчиларни сайлов кунида коммунистик партиянинг содиқ фарзанди М. А. Суслов учун ўз овозларини беришга чақирди.

«Куйбишевгидрострой» бошқармаси монтажчиларининг бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Д. Мануилов, Синтетик каучук заводининг аппаратчиси Г. Е. Завадская, Тольятти шаҳар комсомол комитетининг секретари Виктор Ковачев, шаҳардаги 2-касалхонанинг врачи В. А. Суходольская, «Куйбишевгидрострой» бошқармасининг бошлиғи Н. Ф. Семизоров, «Волгоцеммаш» заводи темирчилик-пресс цехининг бригадири О. Ф. Глушков, Тольятти шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Г. Н. Андреев, КПСС Куйбишев область комитетининг иккинчи секретари В. И. Воротниковлар бу таклифни қизғин қўллаб-қувватладилар. Улар Тольятти сайлов округининг меҳнаткашлари юбилей йилидаги улкан вазифаларни муваффақиятли амалга оширишга, беш йиллик план топшириқларини бажаришга қатъий бел боғлаганликлари тўғрисида гапирдилар.

М. А. Суслов минбарда пайдо бўлганида тўпланганлар уни самимий кутиб олдилар. М. А. Суслов кўрсатилган юксак ишонч учун Тольятти шаҳар меҳнаткашларига миннатдорчилик билдириб, ўз куч-ғайратини, тажриба ва билимини бундан буён ҳам Совет халқи, Коммунистик партия хизматига бағишлайман, деб ҳозир бўлган кишиларни ишонтирди.

ЯНГИ ЗАВОД

Пахта етиштиришда Хоразм машъал область бўлиб қолди. Беш йилликда «оқ олтин» етиштириш яна ҳам кўпаяди. Бу эса ёғ саноатининг ривожланиши учун янги истиқболлар очиб беради. Ҳозир Урганч шаҳридаги ёғ заводининг пахта тозалаш корхоналаридан чиқаётган ҳамма чигитни қайта ишлаш — ёғ ажратиб олишга қурби етмай қолди. Шунинг учун ҳам бу корхона бағрида янги ёғ-экстракт заводи барпо қилишга тайёргарлик кўрилмоқда.

Янги корхона ҳар кеча-кундузда 720 тонна чигитни қайта ишлаш қувватига эга бўлади. Хоразм областидан ташқари Туркманистон ССРнинг республикамизга туташ районларидан ҳам чигит олиб ишланади. Чунки Тошовуз ёғ заводи реконструкция қилинади. Шу тариқа Урганчдаги янги заводнинг хом ашё базаси ҳам ҳисоб-китоб қилиб чиқилди.

Янги завод замонавий машина-ускуналар билан жиҳозланади. Совун пишириш цехида хом ашёни узлуксиз тайёрлаб берадиган линия ўрнатилади. Янги типдаги қуритиш ускуналари ҳам ўрнатилади. Ҳар бири 11 минг тоннадан чигит сақлай оладиган икки омбор қурилади. Чигитни қайта ишлаш вақтида чиқинди бўлиб қоладиган маҳсулотлардан шу ернинг ўзида фойдаланилади. Ҳамма асосий ва ёрдамчи цехларда механизация ҳамда автоматлаштириш жорий этилади.

Корхонада маҳсулот ишлаб чиқариш уч сменада ташкил қилинади. Меҳнатни муҳофаза қилиш ва ишлаб чиқаришда илғор усулларга амал қилиш тадбирлари кўрилади. Завод беш йилликнинг муҳим қурилиш объектларидан бири бўлади. Ҳозир «Средазгипропищепром» институти коллективи Урганч ёғ-экстракт заводи лойиҳасини тузиб тамомлаш арафасида. Қурилиш ишлари шу йилнинг ўзида бошлаб юборилади ва беш йиллик охиригача корхонада маҳсулот ишлаб чиқариш йўлга қўйилади.

Я. ТОЛСТОНОГ,
экономист-инженер.

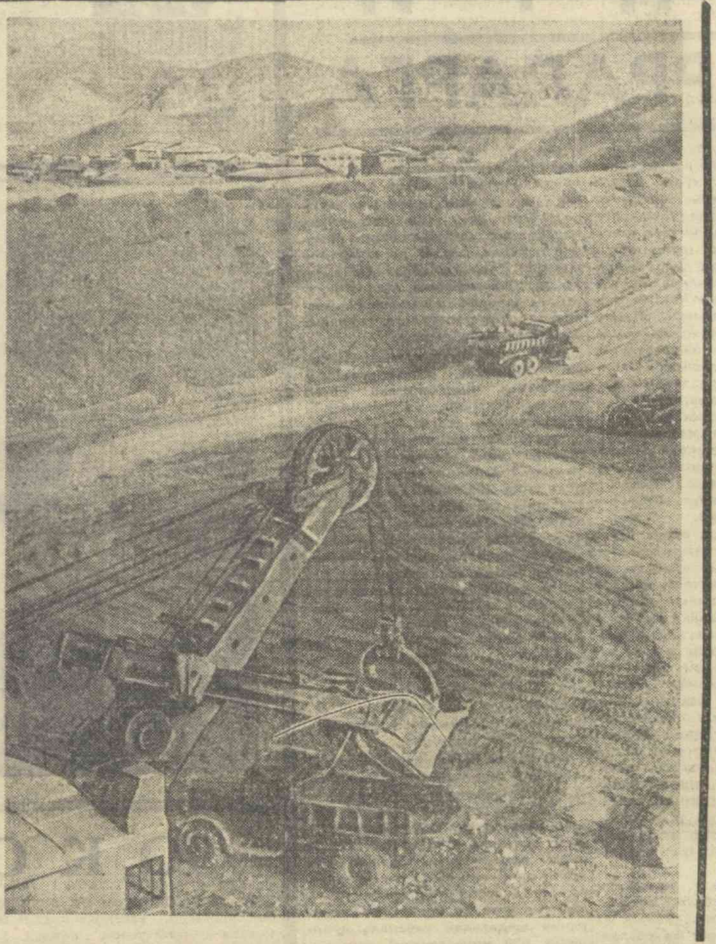

Қашқадарё области. Шу йил баҳорида Пачкамар сув омборига оби ҳаёт келади. Даставвал бу ерда 40 миллион кубометрга яқин сув йиғилади. Ҳаммаси бўлиб эса сув омбори косасига 280 миллион кубометр сув сиғади. Суратда: сув омборининг умумий кўриниши.

А. Горокрик фотоси
(ЎзТАГ фотохроникаси).

ҚАРИЯЛАР ҲИММАТИ

Қўқон шаҳридаги 25 маҳалла пенсионерларининг ташаббуси билан маҳалла меҳнаткашлари учун чойхона, маҳалла комитети идораси, новвойхона, озиқ-овқат магазини қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бу ишда маҳалланинг Расулжон Раҳмонов, Деҳқонбой Шукуров каби пенсионер — қариялари актив қатнашдилар.

Ж. РАҲМОНОВА.

ЯНГИ БОҒ

Қарши шаҳрини қайта қуриш планига кўра Жиззах ва Гумён микрорайонларида 97 гектар майдонда боғ барпо этилади. Бу улкан боққа шаҳардаги педагогика билим юрти, педагогика институти ва бошқа ўқув юртларининг студентлари кўплаб кўчатлар экмоқдалар.

Янгидан барпо этилаётган боққа 15 минг донадан ортиқ кўчат ўтказилади.

«БОЛАЛАР ДУНЁСИ»

Қарши шаҳрининг Ленин кўчасида икки қаватли бино — «Болалар дунёси» магазини қуриб битказилди.

У. САЛИМОВ.

ФАН ОЛАМИДА

НЕФТДАН ХУШБЎЙ МОДДАЛАР

Қимматли суюқлик бўлган цитраль одатда эфир мойи берадиган кориандра ўсимлигидан олинади. Бир гектар кориандразордан ниҳояти 1,5 килограмм модда чиқади. Модданинг баҳоси тилла баҳосига баравар бўлиб, ундан витаминлар, дори-дармонлар ва турғун хушбўй моддалар ишлаб чиқаришда зарур қўшимча модда сифатида фойдаланилади.

1970 йилда мамлакатимизда қишлоқ хўжалигининг ўзидагина цитралдан олинадиган камида 100 минг килограмм «А» витамини талаб қилинади. У, озиқ-овқат саноати, медицина эҳтиёжларига ҳам етарли бўлиши учун миллионлаб гектар майдонни кориандра билан банд қилишга тўғри келарди.

Бироқ, бундай қилинмайди. Эстониялик химик олим Койт Лээтс цитраль ўрнида ишлатиладиган синтетик модда ҳосил қилди. Бемалол топиладиган нефть маҳсулоти изопрен бунинг учун хом ашё бўлиб хизмат қилади. Олимнинг айни мақсад учун топган йўли ҳозир химикларга маълум бўлган йўлларнинг ҳаммасидан ҳам қисқа бўлиб чиқди. Чет эл корхоналарининг бошқа хом ашёдан синтетик цитраль оладиган кўп босқичли, машаққатли технологияси анча орқада қолдириб кетилди.

Олим химияда янги теломеризация реакциясидан фойдаланди. Бу реакцияда дастлабки углеводород бир неча минут мобайнида синтез қилиш учун керакли маҳсулотларга айланади.

Тажриба установкасида янги метод билан юқори сифатли маҳсулот олинди. Табиий цитраль ўз хоссаларини икки ойгина сақласа, синтетик цитраль эса икки йилгача айнимайди. Парфюмерия заводлари синтетик цитраль асосида айниқса турғун хушбўй моддалар ҳосил қилдилар.

Ҳозир олимлар тажриба саноат заводи лойиҳаси устида ишлаяптилар.

А. ФАВОРСКАЯ,
ТАЛЛИН (ТАСС мухбири).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

ЛИНТЕР ПАХТА ҚИДИРИБ

Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги хабар қилади:

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 4 февраль сонида босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий мақолада жуда тўғри масала кўтарилган. Ҳақиқатда шаҳар магазинларида линтер пахта билан савдо қилиш қониқарли йўлга қўйилмаган. Чунки Республика давлат план комиссияси линтер пахта билан савдо қилишни планлаштиришда аҳолининг талабини ҳисобга олмаётир. Юқори органлар кўрсатмаси асосида республика давлат план комиссияси, енгил саноат министрлиги, маҳаллий саноат министрлигига икки ҳафта ичида линтер пахта билан савдо қилишни яхшилашга қаратилган тадбирлар ишлаб чиқишни топширди.

Чорвоқ гидроузели тез суръатлар билан қурилмоқда. Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаётган бинокорлар Чирчиқ дарёси баҳор сувларига тўладиган дамларгача 100 минг кубометр тупроқни ётқизишга аҳд қилганлар. Ҳозир ҳар неча кундузда 6 минг кубометр тупроқ ўзанга ётқизилмоқда. Суратда: ГЭС қурилишидан бир манзара.

Н. Третьяков фотоси.

«УЛУҒ ОКТЯБРЬ ТАРИХИ»

КАТТА ИЛМИЙ АСАР

МОСКВА. «Наука» нашриётида «Улуғ Октябрь тарихи» деб аталган уч томликнинг биринчи китоби чиқди. Китобнинг автори — атоқли совет тарихчиси академик И. И. Минцдир. Бу катта асар олимнинг кўп йиллардан бери қилаётган ишининг натижаси бўлди.

«Самодержавиенинг ағдарилиши» деб аталган биринчи томда Россиядаги революциянинг социал-иқтисодий замини очиб берилади, революцион ҳаракатнинг улғайиб бориши, биринчи жаҳон уруши даврида В. И. Ленин бошчилигидаги большевиклар партиясининг тинчлик, озодлик, демократия ва социализм учун олиб борган қаҳрамонона кураши кўрсатилган, февраль буржуа-демократик революциясининг тарихи ёритилган.

Китоб яхши безатилган, қўшимча ҳужжатлар ва справка маълумотлари билан таъминланган.

«Улуғ Октябрь тарихи» юбилей йилининг муҳим китобларидан биридир. (ТАСС).

Нафосат кўриги

Самарқанд область корхоналарида саноат эстетикасини кенг жорий қилиш учун муҳим тадбирлар амалга оширилмоқда. Область касаба союзлари Совети Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига шу йилнинг 1 мартидан то 1 октябригача ишлаб чиқариш-техника эстетикаси бўйича кўрик ўтказишга қарор қилди. Кўрик даврида корхоналарда машина-ускуналарни тўғри жойлаштириш, тозаликка риоя этиш, саноат чиқиндиларидан ишлаб чиқариш участкаларини холи қилиш, корхона территорияларини кўкаламзорлаштириш — ишчиларнинг унумли меҳнат қилишлари учун ҳар томонлама қулай шароит яратиб беришга алоҳида эътибор берилади.

Область касаба союзлари Совети кўрик илғорлари учун пул мукофотлари белгилади. Кўрик илғорлари учун 200 сўмлик бир мукофот, ҳар бири 150 сўмликдан бўлган иккита иккинчи мукофот ва ҳар бири 100 сўмлик учта учинчи мукофот таъсис этилди. Кўрикни намунали ўтказиш учун партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари вакиллари, инженер-техник ходимлари ҳамда олимлардан иборат махсус комиссия тузилди. Комиссия ҳозирдан бошлаб корхоналарда ишлаб чиқариш маданиятини янада юксалтириш ва техника эстетикасини яхшилаш масалалари билан шуғулланишга киришди. Нафосат кўригида шойи тўқиш фабрикаси коллективи олдинда бормоқда.

Ҳ. КАРИМОВ.
Самарқанд шаҳри.

Коммунистлар ўз партия ташкилотлари ҳақида

ЕТАКЧИ КУЧ

КПСС XXIII съезди халқ хўжалигига раҳбарликнинг конкрет йўлларини белгилаб берди. Партия ташкилотлари ва коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги роли, масъулияти оширилди. Эндиликда экономикани чуқур ўрганиш, хўжаликка конкрет раҳбарлик қилиш зарур бўлиб қолди. Буни яхши тушунган Андижон машинасозлик заводи партия комитети ва цех партия ташкилотлари ишлаб чиқаришда раҳбарликнинг янги услуби ва методларидан дадиллик билан қўлланмоқдалар. Корхона партия комитети ўз атрофига 15 та цех партия ташкилотини уюштирган. Уларнинг партия ҳисобида қарийб 570 га яқин коммунист бор. Коммунистларнинг ишлаб чиқаришда бош-қош бўлишлари туфайли корхона 1965 йилда пландан ташқари бир неча ўн минг сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқарган эди. Шунинг эвазига биз 1966 йилда дам олиш лагери қурдик. Унда бир йилнинг ўзида 500 дан зиёд ишчи мириқиб дам олди. Бундан ташқари, завод қошидаги болалар яслиси реконструкция қилинди. Илғор ишчилар рағбатлантирилди.

Партия комитетининг фаолияти учун характерли бир мисол келтирмоқчиман. Ўтган йилнинг ноябрь ойида ҳисоб-китоб қилиб кўрсак, йиллик ишлаб чиқариш плани бўйича мўлжалдагидан анча орқада қолибмиз. Бу, бир неча йиллардан бери республикада ўрнак бўлиб келаётган коллективнинг номига номуносиб эди. Коммунистларнинг умумий йиғилиши чақирилди.

Партком секретари В. Масляков вазият ҳақида ахборот берди. Коммунистлардан Раҳимов, Хемелевский, Пузиков, Меретсеев ўртоқлар бу йиғилишда камчиликлар ва уларни бартараф этиш йўллари тўғрисида гапирдилар. Партком аъзолари ортда [illegible] китиб қўйилди.

3-механика цехи планлари дизель ва насосларни йиғишга улгуролмас, тайёр дизелларни вақтида синаб кўраолмас эди. Коммунист Т. Ҳакимов бу цехда учинчи смена ташкил этиш, қўшимча синов майдони қуриш ҳақида таклиф киритди. Таклиф завод маъмурияти ва партия комитети томонидан маъқулланди. Учинчи сменанинг ташкил этилиши натижасида кунига 30 дан ортиқ қўшимча дизель йиғиш имкони туғилди. 7 та янги синов жойи ҳозирланди. Ишлаб чиқарилган агрегатларни қишлоқ хўжалигига вақтида жўнатиб туришга эришилди.

Темирчилик-пресс цехи корхонанинг юраги ҳисобланади. Завод ишлаб чиқарадиган машиналарга кетадиган зарур қисмларнинг қарийб ярми шу ерда тайёрланади. Бу эса цех партия ташкилоти ва коммунистлардан юксак масъулият талаб этарди. Цех йиғув цехига зарурий деталларни етказиб бериши керак. Бўлмаса конвейерлар тўхтаб қолади.

Декабрь ойининг ўрталари эди. Кутилмаганда смена охирида катта босим билан ишлайдиган асосий пресс бузилиб қолди. Агар пресс эртасига ремонт қилинса, йиғув участкасидан конвейер бир неча соат тўхтаб, бу завод планига салбий таъсир этган бўларди. Сўзи билан иши бир Рагулин, Камбаров, Асминкин, Абилметов каби ремонтчи-слесарлар дам олиш тўғрисида ўйламай, прессни тузатишга киришдилар.

Шуниси қувончлики, ўтган йили машинасозлар 45 тонна қора металл, 13 тонна қиммат баҳо пўлат, 58140 киловатт-соат электр энергиясини тежашга муваффақ бўлдилар.

Завод коллективи шу йилнинг иккинчи ярмидан планлаштириш ва моддий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтади. Бу муҳим ишга партия комитети зўр тайёргарлик кўрмоқда. Шу мақсадда тузилган комиссияга заводнинг бош инженери ўртоқ Аникин бошчилик қиляпти. Комиссия аъзолари янги системага ўтишга тайёргарлик кўриш учун 19 та тадбир белгилашди. Ҳозир белгиланган тадбирлар изчиллик билан ишлаб чиқаришга татбиқ этиляпти.

Заводда ташкил этилган экономикани ўрганиш университетида цех, участка, бўлим бошлиқлари, мастерлар, экономистлар ўқишяпти. Университетга тажрибали мутахассислар таклиф этилган. Улар янги система асосида ишлаётган завод, фабрика ва корхоналарнинг ютуқ ва камчиликларини ҳар томонлама анализ қилишиб, уларни завод ҳаётига татбиқ қилиб кўрмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисида» қабул қилган қарори ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети VI пленумининг қарори 2500 кишилик завод коллективининг меҳнат активлигини ошириб юборди. Машинасозлар юбилей шарафига пландан ташқари 50 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, жумладан меҳнат унумдорлигини 0,5 процент ошириш, маҳсулот таннархини пландагидан 0,3 процент камайтириш; 40 тонна қора, 3 тонна рангли металл, 200 тонна ёқилғи, 300 минг киловатт-соат электр энергиясини тежаш; 300 шогирд тайёрлаш, 260 ишчини камида икки-уч ҳунар эгаси бўлишига эришишга аҳд қилдилар.

Завод коммунистлари юбилей йили мажбуриятларини шараф билан адо этишга бутун куч-қувватларини сарфлайдилар.

Б. ШЕРМАТОВ,
Андижон машинасозлик заводининг смена мастери.

Кўчат экинг, боғ қилинг!

БОҒЛАРДА БАҲОР!

Шундай жафокаш елкалар борки, элнинг оғирини кўтаради. Шундай беминнат қўллар борки, юртнинг юмуши шуларда. Шундай мусаффо қалблар борки, одамлар меҳри билан лиммо-лим. Шундай одамлар борки, уларнинг ҳаммасини танимайсиз, лекин улар бизнинг ташвишимизни ўйлайди, дардимизга дармон бўлади.

Бундайлар кўп. Улар баъзан узоқ сафарда дуч келади, баъзан ён-верингизда бўлади. Уларни гоҳо кеч сезиб қоласиз, гоҳо бутунлай сезмай қолади, киши. Улар фақат ўзларини ўйламаганларидек, ўзлари ҳақида сўзлашни ҳам хуш кўришмайди.

Йўлдош ота билан боғ оралаб юрибмиз... Хаёлимга шулар келди. Ҳаёт нақадар тасодифларга бой. Баъзан дунё ишларига лол қоласан, киши. Бу одам билан кўришмаганимизга беш йил бўлибди. Наҳотки, яхшилар тез қариса?! Наҳотки, эзгу-ниятли қалблар навқиронликни барвақт тарк этса?!

Ўшанда бу киши Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг охирги курсида ўқир эди. Бу одам эллик ёшида олий маълумот олди.

...У эндигина илмнинг этагидан тутганда юртнинг бошига ташвиш тушди. Қалбига дард чўкди. Бутун дунё фашизм асоратида тўлғанар эди. Ўспирин Йўлдош ихтиёрий равишда одамлар жон олиб, жон бераётган Ғарбга жўнади. Гитлерчи фашистларга қарши оёққа қалқиган миллионлар сафига яна бир баҳодир ўзбек қўшилди.

Йиллар ўтди. Йўлдош Турсунов ватандошларимиз қатори жангдан ғалаба билан қайтди. Ниҳоят ярим асрни кўрганда қайта студент бўлди.

Ўлкамизда баҳор. Боғларга файз кирди. Хазон фаслини кўклам эгаллади. Боғлар... Қуёшга қараб бўй чўзаётган новдаларга боғбон меҳр билан тикилади, умид билан қарайди.

Йўлдош ота билан боғ оралаб юрибмиз. Қуёш тафтидан баҳра олаётган она Ер ҳиди димоққа гупиллаб урилади. Ер ҳиди... Ҳидлаганмисиз уни, одамлар! Узоқ фироқдан сўнг қўмсаганмисиз уни, одамлар! Она Ер ҳиди... Кўксинг ширин ҳис-

ЛАВҲА

ларга тўлиб кетади. Тўйиб ҳидлагинг келади. Ундан нақш олмаларнинг, новвот узумларнинг, тилёрар ўрикларнинг ҳиди келади.

Кекса соҳибкор билан боғ оралаб юрибмиз. Нақадар гаштли, шундай одамлар билан ҳамсуҳбат бўлиш. Ҳаловатини, умрини эл-юртга бахш этганлар билан бирдам ёнма-ён туришнинг ўзи қанчалар ҳузур.

Жиззах районидаги «Зарафшон» колхозининг бир чеккасида биринчи бор боғдорчилик хўжалиги ташкил топганда 7,5 гектар ери бор эди. Йўлдош ота 1954 йили шу боғдорчилик совхозига директор этиб тайинланди.

Тошкент — нон шаҳри, Наманган — гул шаҳри деганларидек, Жиззах — боғу-бўстон шаҳри. Жиззахликлар қадимдан боғбонликда элга таниқ. Жиззахнинг оқ олмаси, кишмиши бутун ўлкага машҳур.

Соҳибкор Йўлдош ота умрини боғдорчиликка бахш этган. У совхозга директор бўлиб келган йили ишни боғларни кенгайтиришдан бошлади. Боғдорчилик совхозининг бугунги қиёфасига гўзаллик тушунчаси тор келиб қолаётгандай туюлади. Боғбонлар меҳнатини, санъатини ифодалашга сўз топилмайди. Бир пайтлари харажатини қоплай олмаган хўжаликнинг бугунги даромади миллионлар билан ўлчанади. Биргина ўтган йили совхоз 300 минг сўм соф даромад кўрди. Совхоз боғбонлари етиштирган кўчатларни областнинг ҳамма ерларида кўриш мумкин. Соҳибкорлар иш тажрибасини ўрганганн бутун республикадан боғбонлар, мутахассислар келишади.

Бу йил соҳибкорлар учун ғоят масъулиятли йил. Бутун Ватанимиз, элу юртимиз қатори совхоз боғбонлари ҳам Улуғ Октябрнинг 50 йиллик байрамини муносиб кутиб олишга бел боғлаган. Шуниси қувончлики, ғайратли соҳибкорлар юбилей йилидаги юксак мажбуриятларининг асосий қисмини ҳозирдаёқ адо этиб қўйдилар. Пландаги 500 минг ўрнига 700 мингта ток қаламчалари етказиб берилди. 400 минг ўрнига ярим миллион туп икки йиллик, 1 миллион ўрнига 1 миллион 200 минг туп бир йиллик мевали дарахт кўчати сотилди.

— Областимизда янги ташкил қилинган хўжаликлар сони тобора кўпайиб боряпти, — дейди совхоз директори Йўлдош ота Турсунов. — Янги хўжалик — янги рўзғор, деган гап. Янги рўзғорнинг ками-кўсти кўп бўлади. Айниқса боғдорчилик соҳасида. Биз шуларни эътиборга олиб, чўлда ташкил этилаётган янги совхозларга қўлимиздан келганча ёрдам берамиз.

Шу йилнинг ўзида янги совхозларнинг боғбонларига 2 миллион туп манзарали, 300 минг туп мевали дарахт кўчатлари етказиб бердик.

Совхоз боғбонлари миллионлаб кўчатлар етказиб бериш билан бирга, чўлқуварлар масками бўлган Сирдарё области меҳнаткашларига тонна-тонналаб ширин-шакар мева ҳам тортиқ қилмоқдалар. Биргина ўтган йилнинг ўзида 156 гектарлик боғ майдонидан 300 тонна ҳар хил мева олинди. Соҳибкор боғбонлар бу йил боғ майдонини яна 50 гектарга кенгайтиришга аҳд қилишган. Улар юбилей йилида эл дастурхонига 350 минг тонна мева етказиб беришни юракка тугишган. Совхозда ажойиб соҳибкорлар етишиб чиқяпти. Муҳаббат Паттиева, Шаҳри Абдусатторава, Деҳқон Далашев, Норқул Шодмонқулов, Ҳомид Жўраев, Холмамат Қудратов каби соҳибкорлар Йўлдош отанинг муносиб шогирдларидир.

— Самарали меҳнатимиз туфайли даромадимиз ҳам кам бўлмаяпти, — дейди Йўлдош ота мамнунлик билан.

Совхоз боғбонларининг турмуш шароити йил сайин фаровонлашиб боряпти. Ўтган йилнинг ўзида иккита икки каватли уй-жой биноси қурилиб, унга 16 хонадан кўчиб кирди. Бу йил шундай бинолардан яна 8 таси қуриб битказилади.

Йўлдош ота билан боғ оралаб юрибмиз. Баҳор шабадаси эсяпти. Ҳа, боғларда баҳор уйғонди. Йўқ-йўқ, боғбонлар уни «қитиқлаб» уйғотишди...

Ш. УБАЙДУЛЛАЕВ.

Суратда: С. Раҳимов Грудзяндз шаҳри кўчаларидан бирида бир группа офицерлар билан бирга.

САНАЛАР, ФАКТЛАР, ВОҚЕАЛАР

СЎНГГИ УЧРАШУВ

1945 йилнинг январь-март ойлари. 2-Белоруссия фронтининг қўшинлари қишки ҳужумни муваффақиятли олиб бормоқдалар. Улар немисларнинг Шарқий Пруссия жанубий чегарасида ғоят мустаҳкамланган мудофаасини ёриб ўтиб, Найденбург, Танненберг, Аллештейн шаҳарларини эгалладилар. Улар Висла дарёсида қурилган кучли сув тўсиғидан кечиб ўтдилар ва Ғарбга илгарилаб кетдилар. Бизнинг қўшинларимиз февраль ойидаёқ жанглар қила бориб Нейштейн, Кизлин шаҳарларини ва бошқа шаҳарларни эгалладилар ҳамда Болтиқ денгизи соҳилларига чиқиб олдилар. Висла дарёсидаги Грудзяндз (Грауденц) шаҳри бизнинг қўшинларимиз томонидан қуршаб олинган бўлиб, мамлакатнинг узоқ ичкарисига ўрнашган эди.

2-Белоруссия фронти қўшинлари, шу жумладан гвардиячи генерал Собир Раҳимовнинг 37-гвардиячи дивизияси 2 ҳафталик қуршов ва шиддатли жанглардан кейингина 6 мартда душманнинг қуршаб олинган группировкасини тор-мор келтирдилар. Қалъа командири генерал майор Фрикке бошчилигидаги 5000 дан кўпроқ немис солдат ва офицерлари асир тушди.

Грудзяндз қалъаси учун қаттиқ жанглар бораётган кунларда ана шу мисраларнинг муаллифига фронт сиёсий бошқармаси томонидан Ўзбекистон республикасининг йигирма йиллиги муносабати билан ўзбек халқи йўллаган совғаларни генерал С. Раҳимовга топшириш вазифаси юклатилди.

Совғаларни олиб бораётган автоколоннамиз тўғри шаҳар марказига кириб борди. Чорраҳалардан бирида ўзининг бир группа офицерлари билан бирга шуҳрат қозонган генерал Раҳимов турар эди. Фронтда камдан-кам учрайдиган сукунат ҳукм сурмоқда. Бир неча дақиқадан сўнг ички қалъанинг бош дарвозалари очилиши ва душман гарнизони ғолиблар оёғига тиз чўкиб таслим бўлмоғи керак эди.

Менинг гвардиячи генерал билан сўнгги учрашувим эски фронтчи дўстларнинг узоқ кутилган ҳар қандай учрашуви каби ғоят шодиёна ва илиқ вазиятда ўтди. Гап шундаки, уруш бошланган 1941 йилдаёқ биз катта мотоўқчи полкда бирга хизмат қилдик. У вақтда полковник С. Раҳимов полк командири, мен эса рота сиёсий раҳбари эдим. Бизнинг полкимиз август—сентябрь ойларида Ельня шаҳрини штурм қилишда қатнашди. Ҳар иккаламиз Ельня остоналарида биринчи марта ярадор бўлдик.

Фронтчи фотомухбирлар ҳамиша олдинги маррада бўлишди. Улар душман ўқи остида, ўлимга қарши тик бориб, қаҳрамон жангчиларни, қаҳрамонона жанг эпизодларини суратга олишди. Ана шу мухбирлардан бири бизнинг группамизни суратга олди ва шу ондаёқ қалъа гарнизонининг асрга тушиш манзарасини суратга олиш учун қалъа дарвозалари томон чопиб кетди. Бизнинг группамиз ҳам фото мухбирнинг изидан борди.

Гарнизоннинг таслим бўлиши узоқ кечгача давом этди. Бу вақтда эса қалъа ҳибсхоналарида бўлган генерал Раҳимов штабида 37-дивизия гвардиячиларига тантанали зиёфат маросимига тайёргарлик олиб борилди. Меҳмондўст ўзбек халқи ғолибларга фронтда ҳам дастурхон ёзди.

Зиёфат қизғин тус олган бир вақтда Москва Грудзяндз шаҳри ва қалъасини эгаллаган 2-Белоруссия фронти шавкатли қўшинларига икки юз йигирма тўртта тўпдан йигирма марта артиллерия ўқи узиб, Ватан салютини берди.

Бу Ватаннинг С. Раҳимов гвардиячи дивизияси шарафига унинг ҳаётлигида берган сўнгги салюти бўлди. Немисларнинг Данциг группаси тор-мор этилиши муносабати билан Олий Бош қўмондоннинг 1945 йил 30 мартда чиқарган буйруғида генерал майор Раҳимовнинг номи тилга олинган бўлса ҳам у энди орамизда йўқ эди.

Суратда: Асир тушган немис солдатларининг Грудзяндз қалъасидан чиқиб келиши.

Ш. БЎЛАТОВ,
Ўзбекистон КП Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институтининг илмий ходими.

ҲУШЁРХОНАДАН РЕПОРТАЖ

ЧАҚИРИЛМАГАН «МЕҲМОН»ЛАР

Чирчиқ шаҳар милицияси бўлимидаги ҳушёрхонага адвокат тушиб қолибди, десалар ишонасизми? Йўқ, албатта!

Мана шаҳар ҳушёрхонасидаги телефонга қулоқ солинг:

— Алло, ҳушёрхонами? Мен судья Мамажоновман. Илтимос, адвокатимиз Александр Фёдорович Федосеевни чиқариб юборинглар, иш кўрмоқчи эдик, одамлар кутиб қолишди.

— Адвокатингиз ҳали ўзига келганича йўқ, — дейди ҳушёрхона навбатчиси. — Тўғрироғи ўзларн ҳушёрку, афти-ангорларига қараб бўлмайди...

Шу куни Александр Фёдорович ҳушёрхонада бўлгани учун иш кўрилмади. Жавоб берадиганлар ҳам, гувоҳлар ҳам ҳеч нарсага тушуна олмай тарқалишди.

Чирчиқ шаҳрининг юридик консультация хонаси тўридан жой олиб ўтирадиган Александр Фёдорович ишдан қайтиб келаётганда автобус станциясида «Узглавстрой»нинг бош бухгалтери Фёдор Фёдорович Плюсниннинг қотиб ётганини кўриб:

— Ажабо, ароқдан ҳам одам қотадими, — деб ёқасини ушлаган эди.

Адвокатни таажжублантирган одам ундан илгарироқ ҳушёрхонага келтирилган экан. У тун ярмида ўзига келиб, шу ерда пайдо бўлган Фёдор Фёдоровични кўриб қолди.

— Адвокат, — деди дафъатан Фёдорович ёқасини ушлаб, — агар мени жавобгарликка тортсалар оқлайсанми, қоралайсанми?

— Тўхта дўстим, сени оқлашдан аввал ўзимга келай, — деди Александр Фёдорович. — яъни бош киймимни топай, туфлимни ўнг кийиб олай.

Улар шундай деб турганда нариги бурчакда ётган қурилиш техникумининг ўқитувчиси Павел Колмаков тилга кирди:

— Мен 600 болани ўқитаман, ўзим 1939 йилда Юбилейная кўчасида туғилганман, энди мени ким оқлайди?

Колмаковнинг овози ҳушёрхонага тушиб қолган яна иккита ўқитувчини — боши билан деворни калла қилаётган Юрий Иванов ва шимини куйнак қилиб бошига киймоқчи бўлаётган Николай Кусковни уйғотиб юборди:

— Юрий, сен қаердасан, — сўрайди Николай.

— Ҳушёрхонадаман, — дейди Юрий.

— Мен ҳам.

Адвокат, бухгалтер ва ўқитувчилар можароси-ю мажлисига ҳайрон бўлиб ўтирган электрохимия комбинатининг аппаратчиси Усмон Умаров. «Стройтрест»нинг бош механиги Темир Губайдулин ўзларида йўқ хурсанд бўлиб кетишди:

— «Бошлиқлар» тушган жойга биз тушган бўлсак нима бўлибди,—деб қўйди улар кулишиб.

Ҳушёрхона эшиги тақиллаб қолди. Икки боланинг онаси Александра исмли аёл эри Петуховни қидириб келибди.

— Икки бола билан туни бўйи ухлаганим йўқ, зардоб ютдим, — дейди аёл эрига.

— Ҳали кайфим тароқ, ўзимга келай, ўшанда урушасан хотинжон, — дейди шаҳар коммунал хўжалигининг ходими Петухов хотинига. — Қаерга бориб шикоят қилсанг қилавер, ҳамма қатори мени ҳам шаҳар адвокати Александр Фёдорович оқлаб чиқади...

Р. ИСҲОҚОВ,
Ж. СОРИЕВ.

Зафар сатрлари

Қорақалпоғистон чорвадорларининг ғалабаси

НУКУС («Совет Ўзбекистони» мухбири). Қорақалпоғистон Автоном Республикасининг чорвадорлари Улуғ Октябрнинг 50 йиллик юбилейи шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, яхши натижага эришдилар. Улар давлатга пландаги 2173 тонна ўрнига 2313 тонна гўшт сотиб, биринчи квартал топшириғини 106,4 процент адо этдилар. Хўжайли райони чорвадорлари 269,5 тонна, Кегайли райони чорвадорлари 421,4 тонна, Чимбой райони чорвадорлари 290 тонна гўшт тайёрлаб, бошқаларга намуна кўрсатдилар. Ана шу райондардаги ўнлаб хўжаликлар давлатга гўшт сотиш ярим йиллик планини бажариб қўйдилар.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

ТЕРМИЗ («Совет Ўзбекистони» мухбири). Шўрчи ва Термиз районларининг чорвадорлари ажойиб меҳнат ғалабасига эришдилар. Улар давлатга гўшт сотиш квартал планини муддатидан олдин ошириб адо этдилар Термизлик чорвадорлар пландаги 180 ўрнига 200 тоннадан ортиқ гўшт сотдилар. Шўрчиликлар эса гўшт тайёрлаш квартал планини 125 процент бажариб, давлатга ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 50 тонна кўп гўшт етказиб бердилар.

А. ХАЛИЛОВ.

Иккинчи квартал ҳисобига

Қарши даштининг ҳар ер-ҳар ерида машина-механизмлар ерни тилка-пора қилмоқда. Бинокорлар уй тиклашмоқда. Ирригаторлар янги сув шохобчалари очиш билан машғул. Ана шу ишларнинг ҳаммасида уларга автотранспортчилар яқиндан ёрдам беришмоқда.

«Каршистрой» бошқармаси ихтиёридаги учта автотранспорт конторасининг азамат шоферлари ўтган йилни юқори кўрсаткичлар билан якунлаган эдилар. Беш йилликнинг иккинчи йили январь ва февраль ойи топшириқлари муваффақиятли адо этилди. Планга қўшимча 1.200 тонна юк ташиб берилди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советлари сайловлари шарафига бошланган мусобақа қувончли натижалар бермоқда. В. Смоторов, А. Будбоев, Н. Шарипов, Т. Аҳмедов, Б. Ибодов каби ўнлаб шофёрлар смена топшириқларини 180-200 процентдан адо этишяпти. Улар шу кеча-кундузда юбилей йилининг иккинчи квартали ҳисобига юк ташимоқдалар.

Р. УРОҚОВ.

«ҚОРА ОЛТИН» БУЛОҚЛАРИ

БУХОРО, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларига бўлажак сайловлар шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаётган Қизилқум геология-разведка экспедициясининг коллективи Учқир, Муборак, Янгиқозғон участкаларида шу йилнинг ўтган икки ойи мобайнида бир неча янги нефть булоқлари кўзини очиб, ишга туширдилар.

Бухоро нефтчилари ҳозиргача Фарғона ва Олтиариқдаги нефтни қайта ишлаш заводларига юбилей йилининг биринчи кварталида кўзда тутилганидан 3,5 минг тонна кўп маҳсулот юборишга муваффақ бўлдилар.

Яқинда ўз имкониятларини қайта кўриб чиққан «Каганнефтегаз» бирлашмасининг аҳил коллективи қўшимча оширилган мажбурият қабул қилдилар. Улар йиллик планни илгаригидек 25 декабрда эмас, 15 декабргача бажариш, пландан ташқари она-Ватанга камида 100 минг сўмлик маҳсулот етказиб беришга аҳд қилдилар.

Т. НАЗИРОВ.

ПЕШҚАДАМЛАР

«Пахтакор» колхозининг меҳнатсевар чорвадорлари чорва моллар туёғини кўпайтириш ва уларнинг маҳсулдорлигини ошириш соҳасида Хўжаобод районида ҳамон пешқадамлик қилаётирлар. Улар чорва қишловини муваффақиятли ўтказдилар. Колхоз чўпонлари қишки қўзилатиш кампаниясини уюшқоқлик билан ўтказмоқдалар. Ҳозиргача отардаги барча совлиқлардан мингдан ошиғи қўзилади. Улардан 1200 бош қўзи олинди. Натижада колхоз районда биринчи бўлиб қўзилатиш планини қиш мавсумидаёқ бажариб қўйишга муваффақ бўлди.

Н. ЮСУПОВ.

ЁРҚИН ИСТИҚБОЛ

ЎЗБЕКИСТОН ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ ЙИЛЛИК МАЖЛИСИ

Зилзила ва фан

Ўзбекистон Фанлар академияси президиумининг биносига зилзила шикаст етказган эди. Бино ремонт қилиб бўлинганидан сўнг 3 ва 4-мартда академиянинг йиллик мажлиси бўлиб ўтди. Табиий офат академиянинг тадқиқот муассасаларига жуда катта зарар етказди: бир қанча институтлар ва лабораториялар ўз биноларидан маҳрум бўлдилар, кўпгина илмий ходимларнинг уйлари шикаст топди. Академиянинг президенти О. С. Содиқов мажлисни очар экан, мана шуларнинг ҳаммаси тўғрисида, албатта, гапирмаслиги мумкин эмас эди.

Олимлар 118 проблемани ишлаб чиққанлар. Гап зилзила ҳақида борар экан, илмдор кишиларнинг тошкентликлар бошига тушган офатни енгишда қандай ёрдам берганликлари ҳақида ҳам гапирмоқ лозим. Академия президиумининг бош илмий секретари М. З. Хомидхонов ҳисобот докладида мана шу соҳада қилинган кўпгина ишларни «биринчи бор» санаб ўтди.

Ер ости гулдураши билан биргаликда энг кучли силкинишлар бўлди. Сейсмология практикасида тўс-тўполон бўлиб қолган ердан чиқувчи барча шовқинларни биринчи марта эшитишга муваффақ бўлинди. Чуқур қилиб қазилган қудуқларга махсус асбоблар туширилиб, такрорий силкинишлар геоакустика жиҳатидан тадқиқ этилди. Зилзила пайтида атмосферанинг сирли шуълаланишларичи? Ерга махсус уланган антенналар ер силкинаётган пайтларда юксак электр зарядлари пайдо бўлганлигини қайд этди. Зилзиладан олдин ва кейинги ер ости минерал сувларининг таркиби ҳам ўрганилди.

Даҳшатли офат комплекс равишда тадқиқ этилганлик миқёсини унда қатнашган олимлар доирасидан билса бўлади. Практик геологлар, геодизистлар, учувчилар, Москва ва иттифоқдош республикаларнинг ер илми билан шуғулланувчи институтларининг ходимлари Тошкент олимлари билан биргаликда меҳнат қилдилар. Тўпланган материаллар анализ қилиб кўрилганида ер қимирлаш ва такрорий силкинишлар механизми тўғрисида янги маълумотлар олиш, зилзила энергияси қандай ўзгарганлигини аниқлаш мумкин бўлди. Шулар натижасида ер қимирлашни олдиндан айтиш йўлида дастлабки амалий натижаларга эришилди: айрим кучли силкинишларни олдиндан айтиш мумкин бўлиб қолди.

Ер қимирлаш академия составига ҳам ўзгартиришлар киритди: сейсмология институти, механика ва зилзилага чидамли иншоотлар институти барпо этилди. Кучли ер ости зарбаларидан шикастланган биноларни тиклаш методикаси дастлабки тавсиялардан бири бўлди. Яна бир янги институт — кибернетика институти умумий ишга ўз ҳиссасини қўшди. Ҳисоблаш марказида алоҳида пухта каркасли тўққиз қаватли бинонинг лойиха ҳисоблари чиқарилиб, сериялаб лойиҳалаш учун «Ташгипрогор»га берилди. Бу бинонинг ишончли пойдевори — зилзилага чидамли алгоритмдир.

Олимлар шаҳарга ёрдам бердилар, олимларнинг ўзларига эса, бутун тошкентликларга кўрсатилгани сингари бутун мамлакат ёрдам берди. Улар СССР Фанлар академияси президиумининг қарорига биноан, Тошкент академия шаҳарчасида қурилаётган бир неча янги катта уйларга ўз оилалари билан яқин кунларда кўчиб кирадилар.

Пахта далаларида кибернетика

118 ПРОБЛЕМА, 375 теманинг қайси бири муҳимроқ? Даставвал математика, ядро физикаси, ярим ўтказгичлар физикаси, астрономия назарияларининг кўпдан-кўп асосий масалалари ҳал қилинган бошқа бир қанча фанларнинг номини айтгингиз келади. Шу ерда яна кибернетика фани кўндаланг бўлиб туради. Унинг республика халқ хўжалигига кириб бораётганлигига қараб, энг маҳсулдор илмий йўналишлардан бири эканлигини айтиш мумкин. Кибернетика билан шуғулланувчи олимларнинг ихтисослиги тор доирада бўлсада, лекин универсал манфаатларни кўзда тутади. Улар Ўзбекистон халқ хўжалигида нимаики соҳа бўлса, шуларнинг ҳаммаси билан шуғулланавердилар.

Геологларга янги газ конларини кам маблағ сарфлаб қидириб топиб, уларни тезроқ фойдаланишга топширишларида кўмак бермоқ лозим, дейлик. Марҳамат! Газ конларини ҳисоблаб чиқишга доир программалар умумий кутубхонаси бор. Темир йўлчиларнинг нуқтаи назаридан олганда, бир изли темир йўл магистралларининг участкаларида поездлар ҳаракатини иложи борича тезлаштиришдек бош қотирадиган масала тезкор электрон ҳисоб машиналари учун писанд эмас. Кибернетика транспорт ходимларини шу шароитлар учун энг яхши ҳисобланган оператив планлаш методикаси билан қуроллантирди. Қурилиш ишларини ташкил этувчилар, рангли металларни қазиб чиқарувчилар ҳам мурожаат этганларида, кибернетика уларга ҳам фойда етказувчи ҳисобларни чиқариб берди.

Кибернетика Ўзбекистон меҳнаткашларининг асосий фаолият майдони — пахта далаларини ҳам назардан қолдирмади. «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозини ким билмайди, дейсиз. Бу совхоз йилдан-йилга кўпайиб бораётган ҳосили билан, пахтани чинакам завод графигига ўхшатиб ташкил этилган терим машиналарида териш графиги билан ҳам шуҳрат қозонди. Кибернетиклар совхоз фаолияти билан шуғулланганларида ишлаб чиқаришни ўстиришнинг янги, бебаҳо, ажойиб резервлари борлиги равшан бўлиб қолди.

Пахтакор хўжаликлар учун алмашлаб экишнинг энг яхши схемаларини иқтисодий асослаб бериш кераклиги ҳам айтилди. Йиғилишда қатнашганлар, геология, химия, биология, гуманитар фанларни иккинчи даражага тушириб қўйганлари йўқ, албатта. Бу фанлар соҳасида эришилган ютуқлар ҳам ҳар томонлама муҳокама қилинди, анализ этилди.

Фанда ҳам меҳнат илмий асосда ташкил этилсин

Академиянинг ўтган йилги фаолиятини характерловчи яна бир неча маълумот келтирайлик. 64 тадқиқот ишлари поёнига етказилиб жорий этишга топширилди. Шу тадқиқотлардан биттаси — чигитга экишдан олдин қаҳрабо кислотаси билан ишлов беришнинг ўзидан Тошкент областида 18 минг тонна қўшимча пахта териб олинди. Академияда олий малакали илмий кадрлар кўпайиб қолди — йил мобайнида академия ходимларидан икки юзга яқини фан докторлари ва кандидатлари бўлдилар. Академиянинг халқаро обрўси кўтарилди, унинг мамлакатдаги бошқа йирик илмий марказлар билан алоқаси мустаҳкамланди.

Лекин йиғилишда қатнашганлар республика академиясининг ишида юз берган камчиликлар тўғрисида ҳам талабчанлик билан гапирдилар. Булардан энг муҳими бир қанча илмий йўналишларда эмпирик методнинг устун келаётганлиги, тадқиқотларнинг назарий савияси секин ўсаётганлигини айтиш мумкин. Кўпгина институтлар ўзлари эришган ютуқларнинг ишлаб чиқаришга жорий қилинишини бўш контроль қилмоқдалар, илмий тавсияларни иқтисодий самара, ҳисоб билан асослай оладиган группалар тузган эмаслар. Бу нарса янгича планлаш ва рағбатлантириш системасида айниқса муҳимдир. Кадрларнинг ўсиш суръати ҳам фан эҳтиёжларини қониқтирмаётир. Фан докторлари эгаллашлари лозим бўлган 400 лавозим бўлгани ҳолда, шундай даражадаги олимлар ўша лавозимларнинг юзтадан сал ошиғинигина эгаллаб турибди.

Кўпчилик илмий муассасаларда ҳали меҳнатни илмий асосда ташкил қилиш иши бошлаб юборилмаганлиги тадқиқотчиларнинг шаънига жиддий таъна бўлди. Заводлар, фабрикаларда меҳнатни ташкил этиш илмий асосга кўчириляпти. Ҳолбуки, академия буни биринчи бўлиб бошлаб бериши керак эди. Лекин бу ерда бўлса, ходимлар, лабораториялар ва бутун-бутун бўлимлар зиммасига юклатиладиган ишлар нотўғри тақсимланган, уларнинг план ва программаларни қанчалик бажараётганликлари суст контроль қилинмоқда. Аммо ўсимлик моддалар химияси институти, математика ва кибернетика институтларида илмий тадқиқотлар ва уларнинг самарадорлигини ошириш моҳирона ташкил қилинган. Буларда намуна олса арзигудек ишлар бор.

Йиғилишда жиддий талаблар қўйилганлиги даставвал академиянинг Улуғ Октябрь шонли юбилейи йилида совет фани тараққиётига, Ўзбекистон экономикаси ва маданиятини янада юксалтириш ишига қўшадиган ҳиссасини янада кучайтиришини назарда тутиб айтилди. СССР Фанлар академиясининг президенти М. В. Келдиш бошчилигида йирик олимлар делегацияси яқинда Ўзбекистонга келганида берган тавсиялари шу жиҳатдан олганда ниҳоятда қимматли бўлди. Республика академиясининг президиуми кадрларни жой-жойига яхшироқ қўйиш ва тайёрлаш, фанга янада конкретроқ раҳбарлик қилиш соҳасида бир қанча тадбирлар кўрди.

Музокараларда сўзга чиққан академиклар билан мухбир аъзолар бирмунча қизиқарли таклифлар киритдилар. Ўзбекистон Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси Т. З. Зоҳидовнинг фикрига кўра, яна кўп томли «Ғўза» монографиясини нашр этиш билан шуғулланмоқ лозим. Шу экинга яқин барча билим тармоқларида эришилган сўнгги ютуқлар мазкур монографияда акс эттирилган бўларди. ЎзССР Фанлар академиясининг академиги В. И. Попов Ўзбекистонда ернинг тўнини ўргана бошлаш пайти аллақачон етиб келган, деб ҳисоблайди. Бунинг натижасида келажакда фойдали қазилмаларни қидириш иши яхшиланиши, геология билан сейсмологиянинг бошқа мураккаб масалалари тезроқ ҳал қилиниши мумкин бўларди. Тошкент Давлат университетининг ректори, ЎзССР Фанлар академиясининг академиги С. Х. Сирожиддинов фан ва практика манфаатларини кўзлаб академия олимларининг Ўзбекистонда йирик илмий марказ бўлган университет олимлари билан биргалашиб барча йўналишларда куч-ғайрат сарфлашга чақирди.

Мажлис 1967 йил илмий тадқиқот ишларининг проблема тематик планини қабул қилди. Совет ҳокимиятининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан қилинадиган тадбирларни маъқуллади. Шонли юбилей шарафига муҳим халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлган 40 та йирик ишни муддатидан илгари жорий этиш ва тажриба-саноат синовига тақдим этишга қарор қилинди. Ўттизга яқин докторлик ва икки юздан ошиқ кандидатлик диссертациялари ҳимоя қилишга тайёрланади. «Фан» нашриёти фаннинг актуал проблемаларига бағишланган эллик асар ва монографияни босиб чиқаради.

Мажлисда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов қатнашди.

Академиянинг ҳақиқий аъзоси В. Қ. Қобулов билан ЎзССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси М. К. Нурмуҳамедов Фанлар академияси президиуми составига янгитдан сайландилар.

Е. МАЙОРОВ.
(ЎзТАГ мухбири).

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ПЛАНЕТАМИЗДА

ЎЗБЕК КОЛХОЗЧИЛАРИ ҲИНДИСТОНДА

ДЕҲЛИ. (ТАСС). Янгийўл районидаги Ленин номли колхоз раиси Авезов бошлиқ ўзбек колхозчилари делегацияси Ражастхан штатидаги энг йирик Жайпур шаҳрига келди. Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар Ражастхан штатининг бош секретари Менон ва қишлоқ хўжалик мутахассислари билан учрашдилар. Учрашув вақтида Авезов Ўзбекистон колхозлари эришган ютуқлар ҳақида гапириб берди. Менон Суратгарҳда марказий давлат механизациялашган қишлоқ хўжалик фермасини ташкил қилишда кўрсатган ёрдами ва ҳамкорлиги учун Совет ҳукуматига ҳамда совет халқига миннатдорчилик билдириб, совет меҳмонларини панчаятларнинг иши билан ҳамда штатда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш йўлида эришилган тараққиёт билан таништирди. (ТАСС).

ФРАНЦИЯ МИЛЛАТ МАЖЛИСИГА САЙЛОВГА ДОИР

ПАРИЖ, 6 март. (ТАСС). Эълон қилинган маълумотларга қараганда бош министр Ж. Помпиду, министрлар Ж. Фуайте, М. Дебре, Э. Фор, Р. Марселен, А. Пейрефит, статс-секретарлар П. Дюма, И. Бурж, А. Бор, Ш. Де Шамбрэн, А. Беттанкур сайловнинг биринчи даврасида Франция миллат мажлисига сайланганлар.

Министрлар Л. Жокс, П. Бийот, М. Кув де Мюрвиль, Р. Фре, П. Месмер, К. Фуше, Э. Пизани, А. Сангинетти, Ж. Марет, Ф. Миссоф, статс-секретарлар Ж. де Бролье, Ж. Шарбоннель, Р. Булен, М. Хабиб-Делонкль, Р. Нюнжессер сайланмай қолдилар.

ВАЛЬДЕК РОШЕ САЙЛАНДИ

ПАРИЖ, 6 март. (ТАСС). Франция Коммунистик партиясининг бош секретари Вальдек Роше Франция миллат мажлисига депутат бўлиб сайланди.

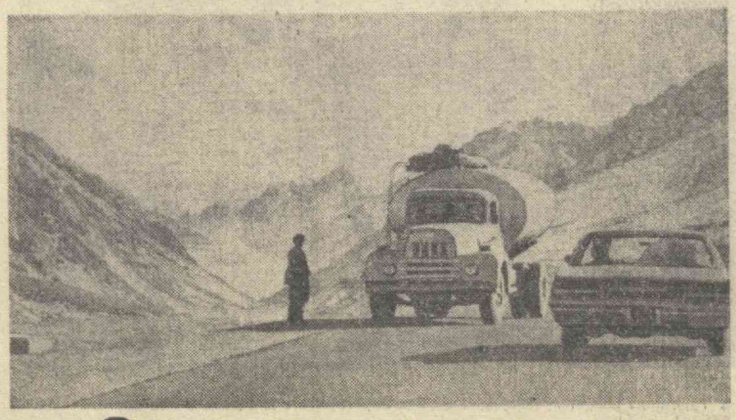

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ЁРДАМИ БИЛАН

Афғонистонда Совет Иттифоқининг техник ёрдами билан автомобиль йўллари қурилиши кенг миқёсда олиб борилмоқда. Яқинда мамлакат пойтахти Қобулдан Совет чегарасидаги Панж дарёси соҳилида жойлашган Ширхон портигача борадиган 500 километрли автомагистралнинг 214 километрли Доши — Ширхон порти қисми қуриб битказилди. Юқоридаги суратда: ана шу йўлнинг участкаларидан бирини кўриб турибсиз.

Совет Иттифоқи ёрдами билан Кошицада (ЧССР) қурилаётган Шарқий Словакия металлургия комбинатида баландлиги 65 метр ва ҳажми 1719 куб-метр келадиган домна печи қад кўтармоқда. Домнадан дастлабки чўян шу йил 1 майда олинади. Суратда (пастда): домна печи қурилиши.

ТАСС фотохроникаси.

ТУРМУШ ВА МЕҲНАТ ШАРОИТЛАРИНИНГ ЯХШИЛАНИШИ УЧУН

ИТАЛИЯ

РИМ. Италия тегирмон ва нон ёпиш саноати меҳнаткашларидан 60.000 киши янги меҳнат битими тузиш тўғрисидаги ўз талабларини қувватлаш юзасидан 48 соатлик умуммиллий забастовка бошлади.

Мамлакат транспортчилари ҳам ана шундай талабни ўртага қўйдилар. Шаҳар транспортида ва шаҳарлараро автобус линияларида банд бўлган ишчи ва хизматчилардан 150 минг киши яқинда бўлиб ўтган умуммиллий забастовкада қатнашди. Римда пойтахт транспортчиларидан 20.000 кишининг намойиши бўлиб ўтди.

Римлик бинокорлар ишсизлик доимо ошиб бораётганлигига қарши, иш ҳақининг бир даражада сақланишига қарши норозилик билдириш юзасидан ишларини тўхтатдилар. 1963 йилдан 1967 йилгача бўлган давр ичидагина пойтахтдаги бинокор ишчилар сони 85 минг кишидан 42 минг кишига камайди. Бинокорлар катта намойиш ўтказдилар. Бу намойиш Римдаги марказий майдонлардан бирида митинг билан тамом бўлди.

ЦЕЙЛОН

КОЛОМБО. Цейлондаги страхование корпорацияси хизматчиларидан бир мингдан кўпроқ киши иш ташлаган давлат ва коммерция банклари хизматчиларига қўшилдилар. Улар ҳам меҳнатга ҳақ тўлашнинг яхшиланишини ва бир қанча енгилликлар берилишини талаб қилмоқдалар.

Банк ходимлари эълон қилган забастовка тобора кенгайиб, янгидан-янги муассаса ва компанияларга ёйилмоқда. Вилоятлардаги кооператив банклари ходимларидан бир ярим минг кишининг иш ташловчиларга қўшилганлиги эълон қилинган.

АРГЕНТИНА

БУЭНОС—АЙРЕС. Аргентинада Онгани ҳарбий ҳукуматининг иқтисодий ва ижтимоий сиёсатига қарши норозилик юзасидан умумий 24 соатлик забастовка бўлиб ўтди. Забастовкада мамлакатдаги кўпгина тармоқ касаба союзлари иштирок этдилар. Темир йўлларда ҳаракат аслида тўхтаб қолди, пойтахтдаги кўпгина йирик саноат корхоналарида иш ётиб қолди.

Ҳукумат меҳнаткашларнинг бу чиқишини бостиришга уриниб кўрди. Армия қисмлари Буэнос-Айресдаги барча муҳим позицияларни эгалладилар. Полиция кишиларни кўплаб қамоққа олди.

БИРЛАШГАН СЎЛ КУЧЛАРНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

ПАРИЖ, 6 март. (ТАСС). Франция Компартиясининг бош секретари Вальдек Роше Миллат мажлисига ўтказилган сайлов биринчи даврасининг натижаларини якунлаб, Коммунистик партия бир неча юз минг сайловчининг овозини олишга эришиб, мамлакатда биринчи сўл партия сифатида ўз ўрнини мустаҳкамлаб олди, ЮНР партияси ўз жойидан силжимай қолди, бирлашган сўл кучлар муваффақият қозонганлиги кўриниб турибди, деган хулосага келди.

Сайловнинг биринчи даврасида, деди В. Роше, Компартиядан саккиз депутат: Ф. Бийу, Ж. Госна, Л. Фейкс, М. Нилес, В. Люильс, Ф. Гренье, А. Дюромса, В. Роше сайланди.

Кўпгина сайлов округларида, деди Франция Компартиясининг бош секретари, коммунист-номзодлар анча кўп янги овоз олишга муваффақ бўлдилар, бу эса, уларнинг иккинчи даврада сайланмоқ учун мустаҳкам позицияда туришларига имкон беради.

Биз, деди В. Роше, бешинчи республика вакилларини, ёки бошқа реакционерларни енгмоқ учун сайловчиларни биринчи даврада кўпроқ овоз олган сўл номзод учун овоз беришга чақирамиз.

АНГЛИЯ—МАЛЬТА МУЗОКАРАЛАРИ

ЛОНДОН, 6 март. (ТАСС). Мальта оролидаги инглиз қўшинларининг сони камайтирилмоқчи бўлганлиги билан алоқадор проблемалар устида олиб борилаётган Англия — Мальта музокаралари кеча кечқурун Лондонда яна бошлаб юборилди. Иккала томоннинг позициясида фарқ катталашиб кетганлиги сабабли бу музокаралар Мальта делегациясининг таклифига биноан, 3 мартда тўхтатиб қўйилган эди. 4 мартда Мальта бош министри Оливье, Англия бош министри Вильсон билан учрашди. Ана шу учрашувда музокараларни яна бошлаб юбориш лозим, деган қарорга келинган бўлса керак. «Таймс»нинг ёзишига қараганда, кечаги музокаралар «ҳар иккала томоннинг умидворлиги» вазиятида бошланган. Мальта делегацияси, деб ёзади газета, «Муайян силжиш бўлади» деб умид қилмоқда. Пресс Ассошиэйтед агентлигининг хабарига қараганда музокаралар бугун давом эттирилади.

У ТАН НЬЮ-ЙОРККА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 6 март. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари У Тан Бирмага бориб дам олгандан кейин Нью-Йоркка қайтиб келди. У Тан Нью-Йоркка қайта туриб йўлакай Лондонда бироз тўхтаб ўтди, у ерда Англия ташқи ишлар министри Жорж Браун билан учрашди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари Нью-Йорк аэропортида журналистлар олдида гапириб, «Шимолий Вьетнамни бомбардимон қилишни тўхтатиш Вьетнам можаросини бартараф қилиш устида фойдали музокаралар бошланишига ёрдам берган бўлар эди. Мен бунга ҳар қачонгидан кўпроқ аминман», — деди.

ХИТОЙДАГИ ВОҚЕАЛАР

Хитойдан олинаётган кўпдан-кўп хабарлар «маданий революция» натижасида ишлаб чиқариш ва мамлакатнинг бутун ижтимоий ҳаёти издан чиққанлигидан далолат бермоқда. Кўпгина саноат корхоналари, давлат муассасалари оғир аҳволга тушиб қолдилар, бир қанча районларда баҳорги экиш ишлари барбод бўлиш хавфи остида турибди. Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пекин кўчалари деворларига ёпиштирилган махсус кўрсатмалари бундай аҳволдан билвосита далолат бермоқда. Кўрсатмалар саноат корхоналарининг ишчи ва хизматчилари, деҳқонлар, ўрта ва олий ўқув юртларининг барча ўқитувчилари, маданият ходимлари ва барча ҳарбий муассасаларнинг ходимларини «дарҳол ўз жойларига қайтишга» мажбур этади.

Кўрсатмаларда армия марказий ва раҳбар органларини танқид қилишга рухсат этилмайди, «муассасаларга бостириб кириш» тақиқланади, муассасалар ходимларининг «революцион алоқалар ўрнатиш» учун бирон ёққа жўнаб кетишлари тақиқланади. Бундай тақиқ Хитой Компартияси Марказий Комитетининг аппарати, армия учун ишлайдиган барча саноат министрликлари, жамоат хавфсизлиги министрлиги, ташқи ишлар министрлиги, кўпгина бошқа марказий муассасалар, шунингдек «Женьминь жибао» билан «Цзефанцзюньбао» газеталарининг редакциялари, Хитой Компартияси Марказий Комитетининг органи «Хунци» журнали, Синьхуа агентлиги ва Пекин радиосига ҳам тааллуқлидир.

Кўрсатмаларга мувофиқ, «эндиликда давлат муассасалари ва корхоналаридаги ҳокимиятни фақат мазкур муассаса ва корхона ходимларидан ташкил топган цзаофанларгина босиб олишлари мумкин».

Хунвэйбинларнинг Пекиндаги деворларга ёпиштирган варақаларидан маълум бўлишича, «маданий революция» ташкилотчилари гўё унинг энг қатъий чораларидан воз кечиб, маневр қиляптилар. Масалан, Мао Цзэ-дун «сиёсий курашни» «маданийлашган шаклда олиб бормоқ керак», деган деб хабар қилинади. У, Пекинда тарқатилган ва «контрреволюционерларнинг ит калласини янчиб ташлашга» чақирувчи шиорларга эътибор бериб, «агар биз оммага шу тарзда мурожаат қиладиган бўлсак, улар бизни тушунмай қўядилар», деган гапларни ҳам айтган эмиш.

Пекинда «Дун-Фан Хун» полкидан бўлган цзаофанларнинг дацзибаолари пайдо бўлди. Бу варақаларда Мао Цзэ-дуннинг ҳозирги Шанхай раҳбарлари билан қилган суҳбати баён қилинди. Дацзибао авторларининг далолат беришларича, Мао Цзэ-дун мазкур суҳбат пайтида «Шаньси вилоятининг тажрибасини» маъқуллаган. Хитой матбуотининг хабарларига кўра, шу вилоятда маоцзэдунчилар армия ёрдамида «ҳокимиятни босиб олганлар». Мао Цзэ-дун «февраль, март ва апрель янада муҳим ойлар бўлади» деган гапларни ҳам айтган.

Хитой матбуотида Совет Иттифоқига нисбатан душманликни авж олдириш мақсадида уюштирилган кампания давом этмоқда. Газеталар ўзлари тайёрлаган, шунингдек Синьхуа агентлиги тарқатган Советларга қарши материаллар билан тўлиб тошган.

(ТАСС, 4 март).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

⊙ КАМПАЛА. Бу ерда Уганда миллий музейи биносида «СССРда халқ маорифи» деган выставка очилди.

⊙ БРАЗЗАВИЛЬ. Конго (Киншаса) Республикасининг давлат хафсизлиги органлари парламентнинг икки депутатини — Виктор Дондони ва Адольф Кишвени қамоққа олдилар.

⊙ ХАНОЙ. ВИА агентлиги Озодлик агентлигининг маълумотларига асосланиб хабар беради: Тайнинь вилоятининг шимолий қисмида Жаубий Вьетнам ватанпарварлари Америка жазо отрядлари билан февраль ойида олиб борилган жангларда душманнинг 12 ротасини сафдан чиқардилар.

⊙ КОНАКРИ. Гвинея пойтахтида янги давлат кино студияси — «Сили Синема» биносига пойдевор қўйиш маросими бўлди.

Давлат киностудиясининг барпо қилиниши Гвинея миллий кино санъатини ривожлантириш ишидаги катта воқеадир. (ТАСС).

БРАЗИЛИЯДА ПОЛИЦИЯ БЕДОДЛИГИ

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО. Бразилия ўқувчи ёшларини таъқиб қилиш давом этмоқда. Фрталефа шаҳрининг полицияси ўрта ўқув юртлари ўқувчилари ташкилотларининг уч раҳбарини қамоққа олди, деб ёзади «Жорнэл до Бразил» журнали. Улар «кўпоравчилик ишлари билан шуғулланишда ва коммунистлар билан алоқа қилишда» айбланмоқдалар.

МИТТЕРАН САЙЛАНДИ

ПАРИЖ, 6 март. (ТАСС). Демократик ва социалистик сўл кучлар федерациясининг раиси Франсуа Миттеран сайловнинг биринчи даврасида Франция миллат мажлисига депутат бўлиб сайланди.

ГРЕЦИЯДА ЕР ҚИМИРЛАДИ

АФИНА. Бу ерда 6,75 балл куч билан ер қимирлаганлиги қайд қилинган. Зилзиланинг эпицентри Афинадан 135 километр шарқи-шимолда бўлган. Ер қимирлаши Греция территориясининг бошқа катта қисмида ҳам сезилган. Катта вайронгарчиликлар бўлмади ва қурбонлар ҳам йўқ. (ТАСС).

ФРАНЦИЯ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СЕКРЕТАРИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ПАРИЖ, 6 март. (ТАСС). Кеча миллат мажлисига ўтказилган сайловнинг қисмий натижалари эълон қилинди. Франция Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Жорж Марше шу натижаларни шарҳлаб, Франция Коммунистик партияси ўзининг позицияларини мустаҳкамламоқда, деди. Сайловнинг биринчи даврасида сайланган номзодларимизнинг кўпчилиги, деди Жорж Марше 1962 йилдаги сайловда бўлганга қараганда кўпроқ овоз олишди. Бир қанча районларда — Денгиз бўйи Сенаси, Эро, Мерт-и-Мозель департаментларида бизнинг номзодларимиз бошқа партияларнинг вакилларидан кўра, кўпроқ овоз олишди. Бу эса, уларнинг иккинчи даврада муваффақият қозонишларига имконият беради.

Франция Коммунистик партияси, деди Марше, мамлакатда биринчи сўл партия сифатида ўз ўрнини мустаҳкамламоқда. Аммо, ЮНР партияси ҳукуматнинг сайловчиларга таъсир ўтказиш учун жуда кўп маблағ ва куч сарфлаётганига қарамай, ривож топмаётир.

ЮНР партиясининг раҳбарларидан кўп кишилар — Пизани Фуше, Месмер, Шабан-Дельмас сайловларнинг биринчи даврасида сайлана олмай қолдилар, деди Ж. Марше.

Ҳозирги кунда вазифамиз шуки, деди Марше, биринчи давранинг натижаларини мустаҳкамламоқ ва кенгайтирмоқ учун сайловнинг иккинчи даврасига тайёрланишимиз керак.

Футбол — АҲВОЛ БИР ОЗ ОҒИРЛАШДИ

Ўтган якшанба куни пойтахтдаги марказий «Пахтакор» стадиони трибуналари ҳақиқий ишқибозлар билан тўлди. Баҳор ҳавоси футбол учун яратилгандек қуёшли бўлди. Пахтакорчиларнинг биринчи ўринда бораётганликлари Москва «Динамо» футболчилари эса тошкентлик спортчилар билан изма-из келаётганликлари учун ҳам бу мусобақа жуда кўп ишқибозларнинг диққатини ўзига тортди. Ҳар иккала команда учтадан ўйин ўтказиб, ўзбек спортчилари 5 очко, Москва футболчилари эса 4 очко тўплаган эдилар.

Пойтахтнинг футбол командаси ўзининг жанговар составида майдонга тушди. Улар орасида машҳур чарм тўп усталари Мудрик, Бабков, Рябов, Численко, Короленков, Гусаров, Вшивцевлар бор эди. «Пахтакор» ҳам ўзининг кучли футболчилари билан майдонга чиқди. Япониядан қайтган Биродар Абдураимов ҳам ўз клуби составидан жой олди.

Ўйин бошланиши ишқибозларда «Пахтакор» футболчиларига бахт келтиради, деган умидни бағишлади. Чунки ўзбек спортчилари биринчи ўринда мустаҳкам ўрин эгаллашга аҳд қилиб, ҳужумни кучайтирдилар. Айникса Юнусов, Солохо, Иброҳимов жуда яхши ўйнаб москвалик спортчиларнинг дарвозасини аниқ мўлжалга олишга уриниб кўрдилар. Лекин меҳмонларнинг ҳимоячилари ва дарвозабон Скоковнинг моҳирона ҳаракати ҳисобни очиш имкониятини бермади. Красницкийнинг штраф тўпи тўғри йўналтирилмаганлиги, Абдураимовнинг эринироқ ҳаракат қилмаганлиги ҳисобни очишга имконият бермади.

Аста-секин меҳмонларнинг қўли баландлиги сезила бошланди. Ўйиннинг 58-минутида Короленковнинг зарб билан тепган тўпи дарвозага келиб тушди. Бу тўпнинг айбдори ким эканлиги — дарвозабон Любарцевми, ёки ҳимоячилар Зокиров, Штеря, Иноятовми, буни аниқ белгилаб олиш қийин бўлди. Ҳар ҳолда меҳмонларнинг актив ҳужуми «Пахтакор»нинг ҳимоячиларини анча эсанкиратиб қўйди.

Бундай жиддий мусобақада ўйинга тўғри баҳо бериш керак: меҳмонлар жуда яхши ўйнадилар, ахиллик кўрсатдилар, финалга чиқиш учун жонжаҳдлари билан ҳаракат қилаётганликларини тўла исботладилар. Ҳозирча бир нарса дейиш қийин. «Пахтакор» москвалик динамочилардан бир очко орқада қолмоқда. Навбатдаги учрашув пешқадамни узил-кесил аниқлаб беради. Ўйлаймизки, «Пахтакор» футболчилари сўнгги ўйинни юксак савияда ўтказиб, Грузиянинг пойтахти Тбилиси шаҳрига йўлланма оладилар.

В. МАҲКАМОВ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Қўшиқлар. 9.30 — Концерт (ёш ижрочилар). 9.45 — «Катта қалб эгаси» (тож.). 10.10 — Франция куйлари ва қўшиқлари. 11.10 — «Оналар, меҳнаткашлар, ватанпарварлар» (рус.). 11.25 — Симфоник рақслар. 12.15 — Спорт. 12.30 — Қўшиқлар. 13.30 — Севги қўшиқлари. 16.10 — Дўстларимиз қўшиқлари. 17.15 — «Зенит» (Ленинград) — «Политотдел» (Тошкент область) командалари ўртасида футбол. 18.10 — Ленин ҳақида ҳикоялар С. Антонов. «Лимон». 18.30 — Концерт (кекса ижрочилар). 19.00 — Халқаро хотин-қизлар кунига бағишланган тантанали йиғилиш (съездлар саройидан олиб эшиттирилади). 20.20 — Концерт (сайловчиларнинг талабига мувофиқ). 20.45 — «Хотин-қизлар советининг бир куни». 21.20 — Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун). 22.00 — Дунё воқеалари. 22.10 — Лирика кечаси. 22.40 — Ўзбекистон шоирларининг хотин-қизлар ҳақидаги шеърлари (рус.). 23.20 — Концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

16.00 — Халқаро хотин-қизлар куни 8 Мартга бағишланган тантанали йиғилиш ва концерт (Санъат саройидан) танаффус вақтларда телеянгиликлар ва Фанга бағишланган ҳаёт (телеочерк).

Рус тилида: 19.00 — Наташахоним (бадиий фильм).

20.30 — Эртаги кун программаси.

Ўзбек тилида: 20.35 — Телеянгиликлар. 20.50 — Аёл маитублари (бир актёр театри). 21.10 — Совет Ўзбекистони композиторлари. Ш. Шоҳимардонова, З. Тўйчиева. 22.10 — Умрга тенг йил (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.55 — Эшиттиришлар программаси. 18.00 — Совғамиз сизга, онажон (болалар учун). 18.20 — Олий математика (сиртдан таълим олаётган студентлар учун ўқув программа).

19.00 дан Москва кўрсатади.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 8/III да Гулсара.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 7/III да Вероналик икки йигит, 8/III да кундуз ва кечқурун Парвона.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 8/III да кундуз Нурхон, кечқурун Икки билагузук.

КИНО

Опа — «ЎЗБЕКИСТОН», «МОСКВА», «ВОСТОК», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда), САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 5 ярим, 7 ярим ва 9-15 минутда).

У Ватанни ҳимоя қилади — «МИР» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да).

Нисо — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (1-залда эрталаб 11, кундуз 3 ва кеч 7 да).

Авдотья Павловна — «ФЕСТИВАЛЬ» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (1-залда кундуз соат 1 ва 5 да).

Сир (кундуз соат 1 да), Сўнгги қаллоб (кундуз ва кечқурун) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ».

«Шантеклэр» маликаси — «ДРУЖБА» (2-залда жуфт соатларда).

Қийшиқ ойналар қироллиги — «ЧАЙКА» (эрталаб соат 10 да).

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРНИНГ
Мактаб ўқувчилари дам олиш кунларидаги
РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

26/III — кундуз Доктор Айболит.

27/III — кундуз Этик кийган Мушук, кечқурун Боғчасарой фонтани.

28/III — кундуз Демон, кечқурун Спартак.

29/III — Бир актли балетлар, кечқурун Дилором.

30/III — кундуз Семург, кечқурун Севилья сартароши.

31/III — кундуз Спартак, кечқурун Лайли ва Мажнун.

1/IV — Этик кийган Мушук, кечқурун Дон-Жуан.

2/IV — кундуз Дилором, кечқурун Жизель.

Спектакллар кундуз соат 12 ва кеч 7 да бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

1967 йил 18 март эрталаб соат 10 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ижтимоий фанлар бўйича бирлашган илмий совет мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй, катта конференц-зал фоеси) тарих фанлари доктори деган илмий даражани олиш учун
У. Х. Шалекенов «Амударё этакларидаги қозоқлар» (Қорақалпоғистон халқларининг XVIII—XX асрлардаги ўзаро муносабатлари тарихига доир) деган темада
ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ
Диссертация билан академия кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
ҲАР КУНИ
Совет циркининг улкан аттракциони — Ҳиндистон филлари.
Филларни ўргатувчи — РСФСРда хизмат кўрсатган артист Александр Корнилов ва Анатолий Корниловлар иштирокида икки бўлимдан иборат
КАТТА ЦИРК ТОМОШАЛАРИ,
Шунингдек масхарабозлар группаси: Наровский, Абрамов, Боровой қатнашадилар.
Томоша кеч соат 7 да бошланади.
Билетлар сотилмоқда.

«ПОЛИТОТДЕЛ» КОЛХОЗИ СТАДИОНИДА
7 мартда
«Советский спорт» газетасининг соврини учун
«Зенит» (Ленинград) — «Политотдел» (Тошкент области)
командалари ўртасида
ФУТБОЛ
Кундуз соат 4 да бошланади.
Сквердан «Политотдел» колхозига махсус автобуслар қатнайди.

Гражданлар диққатига
Агар газета ва журналларга обуна бўлган вақтингиз март ойида тугаса, апрель ойидан бошлаб
Марказий газеталарга — 15 мартгача;
Тошкентда чиқадиган газеталарга — 20 мартгача
ОБУНА БЎЛИШИНГИЗ МУМКИН
Обуна алоқа бўлимлари ва узеллари, «Союзпечать» бўлимлари ва агентликлари, иш ва ўқиш жойларидаги жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан қабул қилинади.
«Союзпечать» бошқармаси.

ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ
қуйидаги вакант вазифада ишлаш учун
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
Олий математика кафедрасига (кундузги: қурилиш, химия, технология, механика, геологоразведка, тоғ-металлургия факультетлари) — профессорлар, фан докторлари.
Конкурс муддати 1967 йил 3 апрелгача.
Ҳужжатлар Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 13-уй, 24-хонага юборилади.

ФАЛСАФА ВА ҲУҚУҚ ИНСТИТУТИ
Социологик текшириш лабораториясининг старший илмий ходими вакант вазифасида ишлаш учун (фан кандидати)
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
Конкурс муддати 1967 йил 3 апрелгача.
Тошкент шаҳар, академик Сулаймонова кўчаси, 33-уйга мурожаат қилинсин.

«УЗСЕЛХОЗТЕХНИКА» ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ БИРЛАШМАСИ
Тошкент областининг районларида ишлаш учун бош бухгалтер, старший бухгалтер, бухгалтер, бухгалтер-ревизорларни
ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ
Адрес: Тошкент, А. Тўқай кўчаси, 2-уй, 4-қават, 65-хона.

«ПРОМСТРОЙМАТЕРИАЛ ТРЕСТИНИНГ
материал-техника таъминоти идорасига
Таъминот бўйича инженерлар ва старший товаршунослар, бухгалтерлар ва бош бухгалтер
КЕРАК
Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 44-уйга мурожаат қилинсин. Телефон 4-62-70.

Бизнинг адрес ва телефонлар — СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ. «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914. В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469. В37221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалиги — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036. В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В38679. В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249. В30250. В30251. В30252. В30253. В30254. В30255. В30256. В30257. В30258.

№ А — 56. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64543. Р. 01636